

**ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULUNU TOPLANTIYA ÇAĞRIYA YETKİLİ OLANLAR VE YETKİSİZ KİŞİLERCE YAPILAN ÇAĞRIYLA TOPLANAN YÖNETİM KURULUNDA ALINAN KARARLARIN HUKUKİ AKİBETİ\***

**THE PERSONS AUTHORIZED TO CALL THE BOARD OF DIRECTORS OF JOINT STOCK COMPANY TO MEETING AND LEGAL FATE OF DECISIONS TAKEN BY THE BOARD OF DIRECTORS COLLECTED BY CALL OF UNAUTHORIZED PERSONS**

**Dr. Öğr. Üyesi Özlem İLBASMIŞ HIZLISOY\*\***

**ÖZ**

Anonim şirket yönetim kurulu, kararlarını toplantı yaparak veya Türk Ticaret Kanunu m. 390.4'teki şartlar mevcutsa toplantı yapmaksızın alabilir. Yönetim kurulunun toplantı yapmak suretiyle geçerli bir şekilde karar alabilmesi için öncelikle kararın alındığı toplantıya çağrının yetkili kişilerce yapılmış olması gerekir.

Bu çalışmada öncelikle yönetim kurulunun toplantı yaparak karar alması durumunda kurulu toplantıya çağrı hususunda yetkili olanın/olanların tespitine ilişkin değerlendirmeler yapılacaktır. Bu bağlamda, çağrıyı kimin/kimlerin yapabileceği, özellikle yönetim kurulu üyelerinin doğrudan çağrı yapabilecekleri durum ve şartların mevcut olup olmadığı, üyelere doğrudan çağrı yetkisi tanıyan düzenlemeler yapılmasının mümkün olup olmadığı ve bu düzenlemelerin yapılmasında hangi organın/organların yetkili olabileceği meseleleri öğretilerde görüşler de ortaya konulmak suretiyle ele alınıp açıklığa kavuşturulmaya çalışılacaktır.

Yönetim kurulunu toplantıya çağrı hususunda yetkili olanın/olanların belirlenmesinin ardından yetkisiz kişilerce yapılan çağrı üzerine toplanan yönetim kurulunda alınan kararların hukuki akibetinin ne olacağı, diğer bir deyişle anılan kararların butlanla mı yoksa yoklukla mı malul olacağı öğretilerde görüşler ve yargı kararları çerçevesinde mercek altına alınacak ve bu hususta değerlendirmeler yapılacaktır.

**Anahtar Kelimeler:** Yönetim kurulu, yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulunu toplantıya çağrıya yetkili olanlar.

**ABSTRACT**

The board of directors of joint stock company can take decisions by holding a meeting or -if the conditions stipulated in Turkish Commercial Code Art. 390.4 are present- decisions can be taken without holding a meeting. In order for the board of directors to take a valid decision by holding a meeting, first of all, the call for the meeting where the decision is taken must be made by authorized persons.

In this study, first of all, in case the board of directors takes decision by holding a meeting, evaluations will be made regarding the determination of who is/are authorized to call the board meeting. In this context, the issues of who can make the call, especially whether there exist situations and conditions where the members of the board of directors can make a call directly, whether it is possible to make arrangements that give direct call to the members, and which body/s may be authorized to make these arrangements will be discussed and clarified by revealing the opinions in the doctrine.

Following the determination of the authorized/s to convene the board of directors for a meeting, the legal fate of the decisions taken by the board of directors convened upon the call made by unauthorized persons, in other words, whether the aforementioned decisions will result in nullity or absence, will be scrutinized within the framework of the views put forward in the doctrine and judicial decisions and evaluations will be made in this regard.

**Keywords:** Board of directors, chairman of the board of directors, the persons authorized to call the board of directors to meeting.

\* (Araştırma Makalesi, Geliş Tarihi: 21.01.2022 / Kabul Tarihi: 01.04.2022).

\*\* Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı (ilbasmis@erciyes.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0560-4498).  
*Atıf/Citation:* İlbasmış Hizlısoy, Özlem (2022), "Anonim Şirket Yönetim Kurulunu Toplantıya Çağrıya Yetkili Olanlar ve Yetkisiz Kişilerce Yapılan Çağrıya Toplanan Yönetim Kurulunda Alınan Kararların Hukuki Akibeti" (2022), TFM, C:8, S:1, s. 115-141.

## I. GİRİŞ

Anonim şirket kural olarak yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur (TTK m. 365.1). Anonim şirketin yönetim kurulu bir veya birden fazla kişiden oluşabilir (TTK m. 359.1) ve kurul üyelerinin sayısı ile bu üyelerden şirket adına imza koymaya yetkili olanlar esas sözleşmeye yazılır (TTK m. 339.1.g).

Yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanır<sup>1</sup> veya genel kurul tarafından<sup>2</sup> seçilir (TTK m. 359.1)<sup>3</sup>. Yönetim kurulu her yıl üyeleri arasından bir başkan ve başkan bulunmadığı zamanlarda başkana vekâlet etmesi için en az bir başkan vekili seçer (TTK m. 366.1, c. 1). Esas sözleşme ile başkanın ve/veya başkan vekilinin genel kurul tarafından seçilmesi öngörülebilir (TTK m. 366.1, c. 2). Esas sözleşmeye bu yönde bir hüküm konulmuşsa, başkan ve/veya başkan vekilini artık yönetim kurulu değil, genel kurul belirleyecektir.

Yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, yasa ve esas sözleşme gereğince genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan bütün iş ve işlemler ile ilgili karar almaya yetkilidir (TTK m. 374.1)<sup>4</sup>.

Hatırlatmakta fayda vardır ki yönetim kavramı, görevler ve yetkiler bütünü (işlev) ile bu görev ve yetkileri (işlevi) yerine getiren örgütün adı olmak üzere iki ayrı anlama sahiptir<sup>5</sup>. TTK m. 374.1'de geçen “*şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar al[ınması]*” yönetim kavramının birinci anlamını<sup>6</sup>, hükmün başında geçen “[y]önetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim” ifadesindeki yönetim ise ikinci anlamı karşılar<sup>7</sup>.

## II. YÖNETİM KURULUNUN KARAR ALMASI

Anonim şirkette yönetim faaliyeti, şirket işlerinin yürütülmesinin yanında şirket amacına erişilebilmesi için gerekli kararlarının alınmasını kapsar<sup>8</sup>. Bu bağlamda, anonim şirket yönetim kurulunun karar almadan icra edebileceği, şirketin işleyebilmesi için asgari ve zorunlu nitelikte olan (*bilanço ve yıllık raporların düzenlenmesi gibi*) birtakım işleri bulunmakla birlikte, bunlar haricindeki görevlerini yerine getirebilmesi için karar alması gereklidir<sup>9</sup>.

<sup>1</sup> İlk yönetim kurulu üyeleri esas sözleşmeyle atanırlar (TTK m. 339.3).

<sup>2</sup> Yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin genel kurul kararı kural olarak olağan (basit/adi) toplantı ve karar yeter sayılarına (TTK m. 418) uygun şekilde alınır [Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar (2013) Anonim Şirketler Hukuku Cilt 1, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 415; Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan (2020) Şirketler Hukuku Dersleri, 7. Baskı, Bursa, Dora, s. 273].

<sup>3</sup> Yönetim kurulu üyelerinin atanmaları hususunda ayrıca bkz. TTK m. 334.1 ve m. 363.1.

<sup>4</sup> Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri için bkz. TTK m. 375.1.

<sup>5</sup> Tekinalp, Ünal (2015) Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 237-239; Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, C. 1, s. 527-528.

<sup>6</sup> Bu anlamıyla yönetim, esasen sadece karar alınmasını değil, alınan kararların icra edilmesini de kapsar. Bkz. Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, C. 1, s. 527-528.

<sup>7</sup> İbid.

<sup>8</sup> Çamoğlu, Ersin/Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal (2019) Ortaklıklar Hukuku I, 14. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 371; Teoman, Ömer (2001) Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f. 2), Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-, Cilt: II, 1982-2001, İstanbul, Beta, s. 487; Bahtiyar, Mehmet (2020) Ortaklıklar Hukuku, 14. Baskı, İstanbul, Beta, s. 219-220.

<sup>9</sup> Çamoğlu/Poroy/Tekinalp, s. 372; Teoman, s. 487; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 220; Akdağ Güney, Necla (2016) Anonim Şirket Yönetim Kurulu, 2. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 247.

Yönetim kurulu, kararlarını toplantı yaparak veya toplantı yapmaksızın alabilir<sup>10</sup>. Yönetim kurulunun TTK m. 390.4'te anılan yöntemle karar alması, öğretide farklı şekillerde ifade edilmektedir. Bu hususta tercih edilen başlıca terimler, “*yönetim kurulunun toplantı yapmaksızın karar alması*”, “*önerinin yazılı olarak kabulü sureti ile karar alınması*”, “*öneriye yazılı onay alınmak yoluyla karar alınması*” ve “*elden dolaştırma yoluyla karar*”dır<sup>11</sup>. TTK m. 390.4 gereğince yönetim kurulunun bu yöntemle karar alabilmesi için üyelere hiçbir toplantı yapılması isteminde bulunmamalı, öneri karar şeklinde yazılmış ve tüm üyelere yapılmış olmalı, onaylar yazılı olmalı ve -onayların aynı kâğıtta bulunması şart olmamakla birlikte- onay imzalarının bulunduğu kâğıtların tümü yönetim kurulu karar defterine yapıştırılmalı veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmelidir<sup>12</sup>. Müzakere konusunu karara bağlamak için gerekli yetersayı ise hükümde en az üye tamsayısının çoğunluğu olarak belirlenmiştir.

Yönetim kurulunun toplantı yaparak karar alması hususunda öncelikle toplantıya çağrı ile ilgili

olarak ifade etmek gerekir ki, yönetim kurulunu kural olarak başkan, başkanın bulunmadığı zamanlarda ise başkan vekili (TTK m. 366.1) toplantıya çağırır<sup>13</sup>. Bu sonuca gerek TTK m. 392.7'den<sup>14</sup> gerekse başkanlık makamının ihdasından<sup>15</sup> yola çıkılarak varılmaktadır. Yönetim kurulu üyeleri ise başkan-dan yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak talep edebilirler (TTK m. 392.7).

Yönetim kurulu toplantılarına çağrının şekli ve süresi hususlarında özel bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır<sup>16</sup>. Dolayısıyla şirket içi düzenlemelerde farklı belirlenmemişse çağrı şekle bağlı değildir<sup>17</sup>. Hâl böyle olunca, çağrının toplantıdan haberdar olunmasını sağlayacak ve uyumsuzluk hâlinde ispatlanabilecek bir biçimde yapılması yeterlidir<sup>18</sup>. Çağrı için *telefon, telgraf, e-posta, mektup, noter, hazır bulunan üyeye sözlü olarak söyleme* gibi araçlardan hangisinin kullanılacağı hususunda ispata ilişkin sorunları da dikkate alarak çağrıyı yapacak kişi karar verecektir<sup>19</sup>. Yine çağrı, dürüstlük kuralına ve somut olayın özelliklerine uygun şekilde

<sup>10</sup> Tek kişilik yönetim kurulunda karar alınabilmesi için ise toplantı yapılmasına ihtiyaç yoktur (**Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 372).

<sup>11</sup> Terimler hususunda bkz. **Teoman**, s. 488-489; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 489; **Pulaşlı**, Hasan (2018) Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 1321; **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 377.

<sup>12</sup> Bu hususta ayrıntılı bilgi için bkz. **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 490 vd.

<sup>13</sup> **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 372; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 483; **Tekinalp**, s. 266; **Pulaşlı**, Şerh C. II, s. 1313; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 221; **Şener**, Oruç Hami (2019) Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 4. Baskı, Ankara, Seçkin, s. 402; **Bilgili/Demirkapı**, s. 287; **Hamamcıoğlu**, Esra (2021) 'Yargıtay Kararları Işığında Bir veya Birkaç Yönetim Kurulu Üyesine Toplantı Davetinin Hiç ya da Kararlaştırılan Usule Uygun Yapılmamasının Sonuçları', Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 197-198, C: 16, s. 126-127.

<sup>14</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 483; **Tekinalp**, s. 266; **Şener**, Ortaklıklar, s. 401-402; **Hamamcıoğlu**, s. 126.

<sup>15</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 483.

<sup>16</sup> **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 373; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 221; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 482, 486; **Bilgili/Demirkapı**, s. 288; **Tekinalp**, s. 266; **Akdağ Güney**, s. 247. Bu tercihin sebebinin toplantının yapılmasını şekil kurallarıyla zorlaştırmama olduğu yönünde bkz. **Tekinalp**, s. 266. Bu gerekçenin yanında bu durumun şirketlerin kendi ihtiyaçları ve özelliklerini dikkate alarak kendi usullerini belirlemelerinin daha isabetli olacağı tercihten kaynaklanabileceği yönünde bkz. **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 482. Yine, TTK'da çağrı şekli konusunda özel bir hüküm bulunmamasının şirketlerin kendi ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenleme yapmalarına imkân sağladığı yönünde bkz. **Akdağ Güney**, s. 247.

<sup>17</sup> **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 373; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 486; **Akdağ Güney**, s. 247.

<sup>18</sup> **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 373; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 221; **Bilgili/Demirkapı**, s. 288.

<sup>19</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 486.

belirlenecek bir süre öncesinden de yapılmalıdır<sup>20</sup>. Bilindiği üzere, yönetim kurulu toplantılarında gündeme bağlılık ilkesi geçerli değildir<sup>21</sup>. Buna karşın, çağrıda gündem belirtilmelidir<sup>22</sup>.

Öte yandan ifade etmekte fayda vardır ki, çağrının yapılmamış olmasına karşın yönetim kurulu üyelerinin tamamının hazır bulunması ve bunlardan hiçbirinin itiraz etmemesi şartıyla toplantı - çağrısız genel kurulda (TTK m. 416) olduğu gibi çağrısız da yapılabilir<sup>23</sup>.

Yönetim kurulu toplantısında her üyenin bir oy hakkı bulunmaktadır<sup>24</sup>. Yönetim kurulu kararların geçerli olabilmesi için yazılıp imza edilmiş olmaları gerekir (TTK m. 390.5).

Bu arada eklemek gerekir ki, TTK m. 1527.1 hükmü ile anonim şirketlerde elektronik yönetim kurulu toplantısı yapma imkânı getirilmiştir<sup>25</sup>.

Yönetim kurulunun toplantı ve karar yeter sayılarına gelince, esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir düzenleme bulunmadığı takdirde, yönetim kurulunun toplantı yetersayısı üye tam sayısının çoğunluğu, karar yetersayısı ise toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğudur (TTK m. 390.1, c. 1). Yönetim kurulunun elektronik ortamda yapılması durumunda da aynı yetersayılar geçerlidir (TTK m.

390.1, c. 2). Oylar eşit olursa o konu gelecek toplantıya bırakılır ve ikinci toplantıda da eşitlik olursa bu öneri reddedilmiş sayılır (TTK m. 390.3).

### III. YÖNETİM KURULUNU TOPLANTIYA ÇAĞRIYA YETKİLİ OLAN/OLANLAR

#### A. YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE BAŞKAN VEKİLİ

Yönetim kurulunu toplantıya çağırma yetkisi ilke olarak başkanda, başkanın bulunmadığı zamanlarda ise başkan vekilindedir; yönetim kurulu üyeleri başkandan kurulu toplantıya çağırmasını talep edebilirler (TTK m. 392.7). Dolayısıyla çağrı hususunda asıl yetkili olan yönetim kurulu başkanı, çağrıya ya kendi inisiyatifiyle ya da üyelerden birinin talebi üzerine yapar<sup>26</sup>.

#### B. YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

##### 1. Üyelerin TTK m. 392.7 Bağlamında Toplantıya Çağrı Yapılmasını Talep Hakkı

Yönetim kurulu üyeleri ancak yönetim kurulu başkanına başvurmak, diğer bir deyişle

<sup>20</sup> Çamoğlu/Poroy/Tekinalp, s. 373; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 221; Bilgili/Demirkapı, s. 288.

<sup>21</sup> Çamoğlu/Poroy/Tekinalp, s. 375; Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, C. 1, s. 484; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 221; Bilgili/Demirkapı, s. 287.

<sup>22</sup> Çamoğlu/Poroy/Tekinalp, s. 375; Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, C. 1, s. 486; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 221. Kural olarak toplantıya çağrıyı yapan, toplantının gündemini de belirler (Çamoğlu/Poroy/Tekinalp, s. 375; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 221; Bilgili/Demirkapı, s. 287).

<sup>23</sup> Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, C. 1, s. 487. Çağrının yapılmış olup olmaması dikkate alınmaksızın yönetim kurulu üyelerinin tamamının fiziki veya elektronik ortamda katılımıyla yapılan toplantılarda alınan kararların geçersizliğinin ileri sürülemeyeceği yönünde bkz. Çamoğlu/Poroy/Tekinalp, s. 373.

<sup>24</sup> Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 221; Şener, Ortaklıklar, s. 404; Bilgili/Demirkapı, s. 288. Yönetim kurulu üyeleri birbirlerini temsilen oy kullanamayacakları gibi, toplantılara vekil vasıtasıyla da katılamazlar (TTK m. 390.2).

<sup>25</sup> TTK m. 1527.1, c. 1'e göre, "[ş]irket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir." Bu durumlarda Kanunda veya esas sözleşmede öngörülen toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin hükümler aynen uygulanır (TTK m. 1527.1, c. 2).

<sup>26</sup> Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, C. 1, s. 483.

başkandan toplantı talebinde bulunmak suretiyle çağrı yapılmasını sağlayabilirler (TTK m. 392.7).

Yönetim kurulu üyelerinin başkandan kurul toplantıya çağrılmasını talep etme hakkı, TTK'nın "3. Bilgi alma ve inceleme hakkı" başlıklı 392. maddesinin yedinci fıkrasında düzenlenmiştir. TTK m. 392.7'ye göre "[h]er yönetim kurulu üyesi başkandan, yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak isteyebilir." Bu düzenleme tarzı öğretide, anılan hakkın bilgi alma ve inceleme hakkıyla doğrudan bir bağlantısının mevcut olmaması nedeniyle haklı olarak eleştirilere konu olmuştur<sup>27</sup>. Bu bağlamda, söz konusu hakkın, *Kırca* ayrı bir maddede yahut 390. maddede düzenlenmesinin<sup>28</sup>; *Şener* ise 390. maddeden önce yer almasının<sup>29</sup> daha isabetli olabileceğini dile getirmişlerdir.

TTK m. 392.7 hükmünün 6762 sayılı TTK'daki karşılığı ise "2. Azaların hakları:" başlıklı 331. maddenin ikinci fıkrasıydı. 6762 sayılı TTK m. 331'in birinci fıkrasında yönetim kurulu üyelerinin bilgi alma ve inceleme hakkı hükme bağlanmışken, ikinci fıkrasında her üyenin yönetim kurulunun toplantıya çağrılmasını başkandan yazılı olarak talep edebileceği düzenlenmişti. TTK m. 392.7'nin gerekçesinde de vurgulandığı gibi, TTK m. 392.7'nin esas itibarıyla 6762 sayılı TTK m. 331.2'nin tekrarı olduğu açıktır. Ancak bu noktada farklılık olarak iki hükmün madde başlıklarına dikkat çekmekte fayda vardır. Hemen belirtelim ki, 6762 sayılı TTK m. 331'in başlığı "2. Azaların hakları:" iken, TTK m. 392'nin başlığı "3. Bilgi alma ve inceleme hakkı"dır.

Üyelerin başkandan yönetim kurulunun toplantıya çağrılmasını talep etme hakkı mehz

hukuk açısından ele alınacak olursa, 6762 sayılı TTK'nın "2. Azaların hakları:" başlıklı 331. maddesinin ikinci fıkrasının mehzarı olan 1936 tarihli İsvBK'nın üyelerin hakları başlıklı 713. maddesinin ikinci fıkrasında her yönetim kurulu üyesinin başkandan yönetim kurulunun toplantıya çağrılmasını yazılı olarak isteyebileceği düzenlenmişti. O hâlde anılan hükmün 6762 sayılı TTK m. 331.2'nin kaynağı olmasının yanı sıra bu hükmün -madde başlıklarındaki farklılık bir kenara bırakılırsa- TTK m. 392.7 ile de esas itibarıyla aynı olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Öte yandan, İsvBK'da 1991 yılında yapılan değişikliklerden sonra, bilgi alma ve inceleme hakkı m. 715a'da; üyelerin toplantıya çağrıyı talep hakkı ayrı bir maddede, çağrı hakkı başlıklı m. 715'te hükme bağlanmıştır. İsvBK m. 715'e göre, yönetim kurulunun her üyesi *sebeplerini bildirerek* başkandan *geciksiz* toplantıya çağrı yapmasını talep edebilir. 1991 yılındaki değişikliklerle, konuya ilişkin olarak üç hususta değişikliğe gidildiği göze çarpmaktadır. Şöyle ki, 1936 tarihli İsvBK m. 713.2'de üyenin toplantıya çağrı talebini başkana *yazılı olarak* ileteceği belirtilmişken, İsvBK m. 715'te *yazılı olarak* ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. 1936 tarihli İsvBK m. 713.2'den farklı olarak İsvBK m. 715'te üyenin toplantıya çağrı talebini *sebeplerini bildirerek* yapacağı hükme bağlanmıştır. Nihayet İsvBK m. 715'te üyenin başkandan *geciksiz/derhal* çağrı yapmasını talep edebileceği düzenlenmiştir.

Üyelerin toplantıya çağrıyı talep hakkı, onların özen ve bağlılık yükümlülükleri (TTK m. 369) ve sorumlulukları (TTK m. 453) ile bağlantılıdır<sup>30</sup>.

<sup>27</sup> *Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat*, C. 1, s. 483, dpn. 263; *Şener*, Ortaklıklar, s. 401, dpn. 102.

<sup>28</sup> *Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat*, C. 1, s. 483, dpn. 263.

<sup>29</sup> *Şener*, Ortaklıklar, s. 401, dpn. 102.

<sup>30</sup> *Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat*, C. 1, s. 483-484; *Çoştan*, Hülya (2012) 'Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri, Oy Hakkı, Yetersayılar ve Toplantı Talep Hakkı', Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, S: 3, C: XXVIII, s. 163; *Hamamcioğlu*, s.

Şöyle ki, yönetim kurulu üyesi, bu yükümlülüklerini yerine getirebilmek için tüm imkânlarla sahip olmalıdır; bunun için kurulda müzakere yapılmasını, karar alınmasını veya oylama yapılmasını gerekli görüyorsa, sorumluluk davalarından kurtulmak için yönetsel zorlaştırmalar olmadan ve zaman kaybetmeden yönetim kurulu toplantısı yapılmasını sağlama olanağına sahip olmalıdır<sup>31</sup>. Hâl böyle olunca, üyenin toplantıya çağrısı talep hakkı aynı zamanda bir görev olduğu için üye bu hakkından vazgeçemez<sup>32</sup>. Keza anılan hak kaldırılmaz<sup>33</sup> ve sınırlandırılmaz<sup>34</sup>. Bu bağlamda, üyenin toplantıya çağrısı talep hakkına *belirli gündem maddelerinin mevcudiyetinde kullanma*<sup>35</sup>, *belli sayıda üyenin birlikte kullanması*<sup>36</sup> veya *önemli sebeplerin mevcudiyetinde kullanma*<sup>37</sup> gibi sınırlandırmalar getirilebilmesi mümkün değildir.

Tereddüde mahal vermemek açısından vurgulamakta fayda vardır ki, üyenin toplantıya çağrısı talep hakkı, yapılacak toplantının gündemine madde eklenmesini talep hakkını da ihtiva eder<sup>38</sup>.

TTK m. 392.7'de üyenin toplantıya çağrı talebini başkana yazılı şekilde iletileceği düzenlenmiştir<sup>39</sup>. Talebin yazılı yapılmasının ispat bakımından önem arz ettiği, dolayısıyla talep sözlü yapıldığında başkanın bu talebin gereğini yerine getirmesinde hukuken hiçbir engel bulunmadığı söylenebilir<sup>40</sup> de talep başkana yazılı değil de sözlü olarak iletildiği takdirde başkanın bu talebi kabul etmek durumunda kalmayacağı, yani başkanın talebi Kanun hükmünü gerekçe göstermek suretiyle dikkate almama ihtimali ve imkânı da hesaba katılmalıdır<sup>41</sup>.

Öte yandan, TTK m. 392.7 hükmünde, üyenin başkana toplantıya çağrı talebini iletirken talebi gerekçelendirilmesinin veya toplantıda görüşülmesini istediği konuları belirtmesinin gerekli olduğu yönünde bir ifade bulunmamaktadır<sup>42</sup>. Buna karşılık öğretide, başkanın yönetim kurulunu toplantıya çağırırken işin niteliği gereği görüşülecek konuları bildirmesi nedeniyle, başkandan kurulun toplantıya çağrılmasını talep eden üyenin de çağrı talebinde toplantıda görüşülmesini istediği konuları

128. İsviçre hukuku bakımından aynı yönde bkz. **Wernli, Martin/Rizzi**, Marco A., Basler Kommentar Obligationenrecht II Art. 530-964 OR inkl. Schlussbestimmungen (Hrsg. Honsell/Vogt/Watter) (2016), 5. Auflage, Basel, Helbing Lichtenhahn Verlag, Art. 715, N. 3.

<sup>31</sup> **Wernli/Rizzi**, Art. 715 N. 3.

<sup>32</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484; **Çoştan**, s. 163; **Hamamcioğlu**, s. 128.

<sup>33</sup> **Çoştan**, s. 163; **Hamamcioğlu**, s. 128.

<sup>34</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484; **Çoştan**, s. 163; **Hamamcioğlu**, s. 128.

<sup>35</sup> **Çoştan**, s. 163; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484; **Hamamcioğlu**, s. 128-129.

<sup>36</sup> **Çoştan**, s. 163; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484.

<sup>37</sup> **Çoştan**, s. 163; **Hamamcioğlu**, s. 128-129.

<sup>38</sup> **Forstmoser**, Peter/**Meier-Hayoz**, Arthur/**Nobel**, Peter (1996) Schweizerisches Aktienrecht, Bern, Verlag Stämpfli, Cie AG, s. 355; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484; **Çoştan**, s. 163. Bu sonuca "*çoğun içinde az da*

*vardır*" kuralından varılabileceği hususunda bkz. **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484. Bu hususta ayrıca bkz. ve karşı azınlığın yönetim kurulundan genel kurulu toplantıya çağırmasını veya zaten toplanacak genel kurulda karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını talep edebileceklerini açıkça belirten TTK m. 411.1, c. 1 hükmü.

<sup>39</sup> Bkz. ve karşı İsvBK m. 715. Bu hususta ayrıca bkz. ve karşı azınlığın yönetim kurulundan genel kurulu toplantıya çağırmasını yazılı olarak talep edebileceklerini düzenleyen TTK m. 411.1, c. 1 hükmü ve çağrı talebinin noter aracılığıyla yapılacağına ilişkin TTK m. 411.3 hükmü.

<sup>40</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484.

<sup>41</sup> **Şener**, Ortaklıklar, s. 402; **Hamamcioğlu**, s. 128. Ayrıca böyle bir durumda, yani başkan şartlar oluşmadığı için talebi reddettiğinde ve reddin de haklı olması koşuluyla üyenin bizzat yönetim kurulunu çağırma hakkının doğmacağı yönünde bkz. **Şener**, Ortaklıklar, s. 402.

<sup>42</sup> Bkz. ve karşı İsvBK m. 715. Bu hususta ayrıca bkz. ve karşı azınlığın yönetim kurulundan genel kurulu toplantıya çağırmasını gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek talep edebileceklerini düzenleyen TTK m. 411.1, c. 1 hükmü.

bildirmesinin yerinde olacağı belirtilmektedir<sup>43</sup>. Hatta bazı yazarlar, üyenin talebinde toplantıda görüşülmesini istediği konuları ve/veya talebin gerekçesini belirtmesinin gerekli olduğu düşüncesindedirler<sup>44</sup>.

Gerek çağrının gerekse toplantının, üyenin toplantıya çağrı talebinin başkan tarafından kabülünden itibaren hangi süre içerisinde yapılması gerektiği hususunda Kanunda bir düzenleme yer almamakla birlikte, dürüstlük kuralı ve somut olayın özellikleri çerçevesinde çağrının mümkün olduğu kadar çabuk, yine toplantının da uygun bir sürede yapılması gerekir<sup>45</sup>.

Üyenin toplantıya çağrı talebini alan başkan, esasen talebin yerindeliğini, toplantının yapılmasına gerek olup olmadığını değerlendirmeye tabi tutmaksızın kurulu toplantıya çağırmalıdır<sup>46</sup>. Bunun istisnası ise, talebin hakkın açıkça kötüye kullanılması (TMK m 2.2) teşkil ettiği durumlardır<sup>47</sup>.

TTK m. 392 hükmünde, üyenin toplantıya çağrı talebinin başkan tarafından reddedildiği durumda başvurabileceği yollara ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamaktadır<sup>48</sup>. Oysaki aynı maddede düzenlenen bilgi alma ve inceleme hakkı ile ilgili olarak, bilgi alma ve inceleme talebi reddedilen üyenin konuyu iki gün içinde yönetim kuruluna getireceği, kurulun toplanamaması veya bu istemi

<sup>43</sup> **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484. *Çoştan*ise TTK m. 392.7 hükmünde üyenin başkana yapacağı toplantıya çağrı talebinde toplantı yapılmasını gerektiren sebeplere yer vermesinin şart koşulmadığını kabul etmekle birlikte, talebin gerekçeli olmasını gerektiren nedenleri saymaktadır (s. 164-165). 6762 sayılı TTK döneminde, üyelerin toplantı talep ettiklerinde *toplantının sebebini ve gündemini* yönetim kurulu başkanına verecekleri yönünde bkz. **Yasaman**, Hamdi (2002) 'Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Toplantıya Çağırılması ve Toplantı Yeter Sayısı', *Yaklaşım*, S: 117, Yıl: 10, s. 23.

<sup>44</sup> *Şener*, üyenin talebinde belirtilmesi gerekli husus olarak *nelerin görüşülmesi gerektiğinden/ gerektirici sebeplerden* bahsetmektedir (Ortaklıklar, s. 402). *Çamoğlu*, üyenin kural olarak talebinin gerekçesini ve toplantının gündemini belirtmesinin gerektiği, fakat gündemin belirtilmesi kaydıyla gerekçe gösterilmese dahi başkanın bu talebi yerine getirmek zorunda olduğu (**Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 373), dolayısıyla üyenin talebinde *görüşülmesini istediği konuları (gündemi)* belirtmesinin gerekli olduğu (**Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 375) düşüncesindedir. *Pulaşlı* ise, üyenin talebinde *toplantıda nelerin görüşüleceğini ve çağrının gerekçesini* belirtmesinin gerekli olduğunu belirtmektedir (Şerh C. II, s. 1313).

<sup>45</sup> **Çoştan**, s. 165. Bu hususta bkz. ve karşı. İsvBK m. 715. Yukarıda ifade edildiği gibi, İsvBK m. 715'te de belirli bir süre öngörülmemiş olmakla birlikte, üyenin başkandan *gecikmeksizin/derhal* çağrı yapmasını talep edebileceği düzenlenmiştir. Bu hususta ayrıca bkz. ve karşı. azınlığın genel kurulu toplantıya çağrı talebinin yönetim kurulu tarafından kabul edildiği takdirde genel kurulun en geç kırk beş gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağrılacağını, aksi durumda çağrının istem sahiplerince yapılacağını düzenleyen TTK m. 411.4 hükmü.

<sup>46</sup> **Çoştan**, s. 165-166; **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 485; **Hamamcioğlu**, s. 129. Gerekçe gösterilmemiş olsa

bile gündemin belirtilmesi şartıyla üyenin çağrı talebini başkanın yerine getirmek zorunda olduğu yönünde bkz. **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 373.

Aksi takdirde, başkanın sorumluluğu (TTK m. 553.1) gündeme gelebilecektir (**Çoştan**, s. 166; **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 485; **Hamamcioğlu**, s. 130). Keza toplantıyı savsaklaması nedeniyle şirketin zarara uğradığı hallerde başkanın TTK m. 553 vd. hükümleri çerçevesinde sorumluluğunun söz konusu olabileceği yönünde bkz. **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 373. Ayrıca başkanın bu husustaki çekince veya itirazlarını esasen toplantıda ifade etmesi gerektiği yolunda bkz. **Çoştan**, s. 166; **Hamamcioğlu**, s. 129.

Öte yandan, TTK m. 392.7'de "*Başkan yönetim kurulunu toplantıya çağırır.*" yolunda bir hükmün bulunmayışının, yönetim kurulu üyelerinin toplantı talebini başkanın takdirine bağlı bir "*temenni*"ye indirgelediği yönünde bkz. **Moroğlu**, Erdoğan (2016) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (Başlangıç Hükümleri, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak ve Son Hükümler), Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, İstanbul, Onikilevha, s. 201.

<sup>47</sup> **Çoştan**, s. 166; **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 485; **Hamamcioğlu**, s. 129. Hakkın açıkça kötüye kullanılması olarak nitelendirilebilecek durumlar için ayrıca bkz. **Çoştan**, s. 166. Toplantıya çağrı talebinin kötüye kullanıldığı durumlarda talepte bulunan üyenin sorumluluğu doğabilecektir (**Çoştan**, s. 166, dph. 56).

<sup>48</sup> Başkanın çağrı hususundaki yetkisini ve görevini kötüye kullanması, özellikle toplantı talebini yerine getirmemesi durumunda ne yapılabileceği konusunda Kanunda olumsuz bir boşluk olduğu ve bu boşluğun üyelere çekişmesiz yargı yolu ile toplantı kararı alabilme olanağını verecek bir kanuni düzenlemeyle doldurulması gerektiği yönünde bkz. **Çamoğlu/Poroy/Tekinalp**, s. 373.

reddetmesi durumunda ise üyenin şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabileceği (f. 4) hükme bağlanmıştır<sup>49</sup>. Hâl böyle olunca, üyenin toplantıya çağrı talebi reddedildiğinde hangi yollara başvurulabileceği hususunda öğretide görüş birliği bulunmamaktadır. Bu konuda ileri sürülen görüşleri esas itibarıyla üç grup altında toplamak mümkündür.

Birinci görüş, böyle bir durumda talebi reddedilen üyenin kendisinin kurulu toplantıya çağırabileceği yönündedir<sup>50</sup>.

İkinci görüşe göre, toplantıya çağrı talebi başkan tarafından reddedilen üye mahkemeye başvurabilir<sup>51</sup>. Bu görüş taraftarlarından *Coştan*, çağrı talebi başkan tarafından reddedilen üyenin bu talebin yerine getirilmesini sağlamak üzere eda davası açması gerektiği görüşünü paylaşmaktadır<sup>52</sup>. Yazara göre, bu dava sonunda hâkim, başkanın çağrıyı yapmakla yükümlü olduğuna karar vermeli, gerekli gördüğü hallerde ise TTK m. 412'yi kıyasen uygulayarak çağrıyı yapması için kayyım atayabilmelidir<sup>53</sup>.

Bizim de katıldığımız üçüncü görüş ise, bu durumda TTK m. 390.4'teki olanaktan yararlanılabileceği, öneriye yazılı onay alınmak suretiyle, yani

toplantı yapılmaksızın karar alınabileceği yönündedir<sup>54</sup>. Ayrıca red durumunda üyeler -*esas sözleşmede başkan ve başkan vekilinin seçimi hususunda genel kurulun yetkilendirilmesi durumu hariç olmak üzere*- anılan yöntemle başkan veya başkan vekilini azlederek yenisini de seçebileceklerdir, zira bu yolda önemli olan azledilecek kişinin red oyu vermesi değil de TTK m. 390.4'teki koşullara uyulmuş olmasıdır<sup>55</sup>.

## 2. Üyelerin Doğrudan Toplantıya Çağrı Yapıp Yapamayacağı ve Üyelere Doğrudan Çağrı Yetkisinin Tanınıp Tanınmayacağı Meseleleri

Yukarıda ayrıntılarıyla ele alındığı üzere, yönetim kurulu üyeleri kural olarak ancak yönetim kurulu başkanına başvurmak, diğer bir deyişle başkandan toplantı talebinde bulunmak suretiyle çağrıyı sağlayabilirler (bkz. TTK m. 392.7). O hâlde, yönetim kurulu üyelerinin kural olarak yönetim kurulu doğrudan toplantıya çağrı yetkisi bulunmamaktadır.

Bu başlık altında incelenecek birinci mesele, yönetim kurulu üyelerinin doğrudan çağrı hakkının doğabileceği istisnai durumların söz konusu olup olmayacağıdır.

<sup>49</sup> Bu hususta ayrıca bkz. ve karş. pay sahiplerinin genel kurulu toplantıya çağrı talebinin yönetim kurulu tarafından reddedildiği veya talebe yedi iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine genel kurulun toplantıya çağrılmasına şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinin karar verebileceğini düzenleyen TTK m. 412.1 hükmü.

<sup>50</sup> **Pulaşlı**, Şerh C. II, s. 1315; **Şener**, Ortaklıklar, s. 403; **Turanlı**, Hüsnü (2013) 'Yeni Türk Ticaret Kanunu Işığında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü', Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 1-2, C: XVII, s. 944. 6762 sayılı TTK döneminde bu görüş için bkz. **Arsılanlı**, Halil (1960) Anonim Şirketler, II-III Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul, Fakülteler Matbaası, s. 117.

<sup>51</sup> **Coştan**, s. 168-173; **Yüce**, Aydın Alber (2018) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, 3. Baskı, Ankara, Seçkin, s. 69. 6762 sayılı TTK döneminde, yönetim kurulu üyesinin kurulu toplantıya çağrı talebinin başkan

tarafından reddedilmesi halinde, her üyenin TTK m. 412'nin 6762 sayılı TTK'daki karşılığı olan m. 367 hükmüne kıyasen kurulu toplantıya çağrı yetkisinin kendisine verilmesini mahkemeden talep edebileceği yönünde bkz. **İmregün**, Oğuz (1989) Anonim Ortaklıklar, 4. Baskı, İstanbul, Yasa Yayınları, s. 210.

<sup>52</sup> **Coştan**, s. 168-173.

<sup>53</sup> **Coştan**, s. 173. Aynı yönde bkz. **Yüce**, s. 69.

<sup>54</sup> **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 221; **Akdağ Güney**, s. 249; **Hammacioğlu**, s. 130. *Kırca* ise farklı gerekçelerle yukarıda zikredilen ilk iki görüşün de savunulabileceğini, bu konuda Yargıtay'ın oluşturacağı içtihadın yönetim kurulu üyelerine yol gösterici olacağını belirttiikten sonra, ikinci görüşe üstünlük tanınması durumunda üyenin bunun yerine TTK m. 390.4'teki olanaktan yararlanabileceğini ifade etmektedir (**Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 485).

<sup>55</sup> **Akdağ Güney**, s. 249.



Yukarıdaki başlık altında yönetim kurulu üyesinin toplantı talebinin başkan tarafından reddi hâlinde başvurulabilecek yollar bağlamında, aslında istemi reddedilen üye bakımından kurulu doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğup doğmayacağı meselesine de değinilmiş ve böyle bir hâlde TTK m. 390.4'teki olanaktan yararlanılabileceği, yani toplantı yapılmaksızın karar alınabileceği yönündeki görüşe katıldığımız ifade edilmiştir. Diğer taraftan bu durumda yönetim kurulunun TTK m. 390.4 çerçevesinde karar alabilmesi için gerekli şartlardan *üyelerden hiçbirinin toplantı yapılması isteminde bulunmaması* koşulunun sorun teşkil edebileceği düşünülebilir. Şöyle ki TTK m. 390.4'teki olanağa başvurulduğunda üyelerden biri toplantı yapılması yönünde itirazda bulunur ve başkan da toplantı çağrısını yapmamakta direnirse ne olacaktır? Yukarıda da belirtildiği üzere çağrı talebinin reddi durumunda üyeler *-esas sözleşmede başkan ve başkan vekilinin seçimi hususunda genel kurulun yetkilendirilmesi durumu hariç olmak üzere-* TTK m. 390.4'teki yöntemle başkan veya başkan vekilini azledip yeniisini de seçebileceklerine göre başkanı değiştirmek suretiyle anılan sorunu çözebilirler. Ancak eğer başkanın seçimi ile ilgili olarak TTK m. 390.4 çerçevesinde yapılan öneriye karşı da yine toplantı yapılarak karar alınması itirazı gündeme gelirse, bu durumda bu konuyla sınırlı olmak üzere üyenin doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğabileceği ileri sürülebilir.

Bu noktada, red haricindeki bazı durumlarda üyelerin yönetim kurulunu doğrudan

toplantıya çağrı hakkının doğup doğmayacağı sorunu ele alınmalıdır.

6762 sayılı TTK döneminde *Domaniç*, başkan ve başkan vekilinin beraber veya birbirini takiben başkan ve başkan vekilliğinden veya yönetim kurulu üyeliğinden ayrılmaları yahut üye olmalarına mâni bir hâlin gerçekleşmesi (6762 sayılı TTK m. 315.2) gibi durumlarda, yeni başkan ve başkan vekilini seçmek ve gereğinde boşalan üyelikleri doldurmak için herhangi bir üyenin yönetim kurulunu toplantıya çağırmasının mümkün olduğu düşünce-sindeydi<sup>56</sup>.

Bu görüşe paralel şekilde *Çoştan*, başkan ve başkan vekilinin birlikte veya birbirlerini takiben görevlerinden ayrılmaları yahut yönetim kurulu üyeliğine engel teşkil eden bir hâlin (TTK m. 363.2) ortaya çıkması neticesinde başkan ve başkan vekilliğinin boşalması durumunda boşalan üyelikleri doldurmak için herhangi bir yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulunu toplantıya çağırabileceğini belirtmektedir<sup>57</sup>. Yazar anılan sonuca, yönetim kurulu üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması hâlinde kanuni şartları taşıyan birini geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunmanın yönetim kurulunun görevi olmasından (TTK m. 363.1) yola çıkarak varmaktadır<sup>58</sup>.

İltibasa yol açmamak açısından vurgulamakta fayda vardır ki, burada üyelerin yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğması açısından asıl belirleyici olan üyeliğin boşalmasından ziyade başkan ve başkan vekilliğinin boşalması olsa gerektir. Gerçi üyeliğin boşalması da başkan ve

<sup>56</sup> **Domaniç**, Hayri (1988) Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi – II, İstanbul, Temel Yayınları, s. 587. Yine 6762 sayılı TTK döneminde, başkan veya vekilinin olması durumunda üyenin de yönetim kurulunu toplantıya çağırabileceği yönünde bkz. **Eriş**, Gönen (2004) Açıklamalı – İtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret

Kanunu, Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt: 2, 3. Baskı, Ankara, Seçkin, s. 1830 dpn. 2.

<sup>57</sup> **Çoştan**, s. 160-161.

<sup>58</sup> **Çoştan**, s. 161.

başkan vekilliğinin boşalmasına neden olan durumlardan biri olsa da, başkan ve başkan vekilinin birlikte veya birbirlerini takiben bu görevlerinden (başkan ve başkan vekilliğinden) ayrılmaları da anılan sonucu ortaya çıkaracak başka bir sebeptir ki bu durumda üyeliğin boşalması söz konusu olmaz<sup>59</sup>. Böyle bir durum için üyelerin yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğmasını üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması hâlinde kanuni şartları taşıyan birini geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunmanın yönetim kurulunun görevi olmasına (TTK m. 363.1) dayandırılabilmesi güç görünmektedir.

Diğer taraftan hemen belirtmek gerekir ki, - esas sözleşmede başkan ve/veya başkan vekilinin seçimi hususunda genel kurulun yetkilendirilmesi durumu hariç- başkan ve/veya başkan vekilini belirlemek de yönetim kurulunun görevi dahilindedir (TTK m. 366.1). Ayrıca yönetim kurulu üyelikleri devam etmekle birlikte başkan ve başkan vekilinin beraber veya birbirini takiben başkan ve başkan vekilliğinden ayrılmaları hâlinde üyelerin doğrudan çağrı hakkının doğmayacağı kabulü yönetim kurulunun toplantıya çağrılmasını, dolayısıyla en azından başkanı ve başkan vekilini belirleyebilmek için toplantı yapılmasını neredeyse imkânsız hâle getireceği söylenebilir. Gerçekten böyle bir hâlde üyelerin toplantıya çağrı için başvurabilecekleri başkan ve başkan vekili olmadığı için çağrıyı nasıl gerçekleştirebilecekleri sorunu ortaya çıkacaktır. Öte yandan bu durumda üyelerin TTK m. 390.4'teki imkândan yararlanabilmeleri olanak dahilindedir<sup>60</sup>. Nitekim -esas sözleşmede başkan ve/veya başkan vekilinin seçimi hususunda genel kurulun yetkilendirilmesi durumu hariç- bu yolla başkan ve/veya

başkan vekili belirlenebileceği gibi belli konuda öneride bulunup karar da alınabilir. Bu nedenle, böyle bir durumda Kanunda öngörülmüş başka bir yola başvurabilmek mümkünken Kanunda açıkça öngörülmüş olmayan bir imkânın zorlanması yoluyla üyelerin doğrudan çağrı hakkının doğduğunu ileri sürmek güç görünmektedir.

Aynı gerekçelerle, başkan ve başkan vekilinin beraber veya birbirini takiben yönetim kurulu üyeliğinden ayrılmaları yahut yönetim kurulu üyeliğine engel teşkil eden bir hâlin (TTK m. 363.2) ortaya çıkması neticesinde üyeliğin, dolayısıyla başkan ve başkan vekilliğinin boşalması durumunda boşalan üyelikleri doldurmak için herhangi bir üyenin yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağırabileceği düşüncesine katılmak da güç görünmektedir.

Diğer taraftan, yönetim kurulunun TTK m. 390.4 çerçevesinde karar alabilmesi için gerekli şartlar dikkate alındığında özellikle başkan ve başkan vekilinin beraber veya birbirini takiben yönetim kurulu üyeliğinden ayrılmaları yahut yönetim kurulu üyeliğine engel teşkil eden bir hâlin (TTK m. 363.2) ortaya çıkması neticesinde üyeliğin, dolayısıyla başkan ve başkan vekilliğinin boşalması durumunda boşalan üyelikleri doldurmak için TTK m. 390.4 çerçevesinde karar alınabilmesi için *üyelerden birinin karar şeklinde yazılmış önerisine en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayının alınmasının zorunlu olması* karşısında üye sayısı itibarıyla boşalan üyelikler de dahil edildiğinde bu nisaba hiç bir şekilde ulaşlamama ihtimalinin söz konusu olabileceği durumlar ortaya çıkabilir. Şöyle ki üç üyeli, iki üyeden birinin başkan diğerinin başkan vekili olduğu bir yönetim kurulunun mevcudiyeti

<sup>59</sup> Nitekim üyeliğin herhangi bir nedenle son bulması durumunda başkan ve vekillik sıfatlarının da sona ereceği, üyelik sıfatı devam etmekle birlikte sadece başkanlık veya

vekillikten istifanın da mümkün olduğu yönünde bkz. **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 476.

<sup>60</sup> **Akdağ Güney**, s. 249.

varsayımda başkan ve başkan vekilinin beraber veya birbirini takiben yönetim kurulu üyeliğinden ayrılmaları yahut yönetim kurulu üyeliğine engel teşkil eden bir hâlin (TTK m. 363.2) ortaya çıkması neticesinde üyeliğin, dolayısıyla başkan ve başkan vekilliğinin boşalması durumunda başkan ve başkan vekilinin üyelik sıfatları da ortadan kalmış olacağı için üye tam sayısının çoğunluğu olan iki üyenin yazılı onayının alınması imkânsız hâle gelecektir. Aslında böyle bir durumda toplantı yetersayısının da üye tam sayısının çoğunluğu (TTK m. 390.1, c. 1) olması karşısında bu nisap da hiçbir şekilde sağlanamayacağı için, yönetim kurulunun toplantı yapmak suretiyle dahi TTK m. 363.1 yoluyla geçici bir seçim yapabilmesi veya herhangi bir konuda karar alabilmesi mümkün olmayacağından boşalan üyelikleri doldurmak için genel kurulda seçim yapılması gerekecektir. Aksi durum zaten yönetim kurulunun karar alamaması yoluyla kilitlenmesi neticesini ortaya çıkarır ki bu durumun sonu da şirketin feshine kadar gidebilir (TTK m. 530, 531)<sup>61</sup>.

Esasen burada, yani başkan ve başkan vekilinin birlikte veya birbirlerini takiben başkan ve başkan vekilliğinden veya yönetim kurulu üyeliğinden ayrılmaları yahut yönetim kurulu üyeliğine engel oluşturan bir hâlin (TTK m. 363.2) ortaya çıkması neticesinde başkan ve başkan vekilliğinin boşalması durumunda yeni başkan ve başkan vekilini seçmek ve gereğinde boşalan üyelikleri doldurmak için yönetim kurulunun TTK m. 390.4 çerçevesinde karar alabilmesi için gerekli şartlardan *üyelerden hiçbirinin toplantı yapılması isteminde bulunmaması* koşulu sorun teşkil edebilir. Şöyle ki üyelerden biri toplantı yapılması talebinde bulunduğu takdirde,

çağrı hususunda yetkili olan başkan ve başkan vekilinin mevcut olmaması karşısında toplantıya çağrıyı kim yapacaktır? Böyle bir durumda çağrıyı yapacak başkan ve vekili bulunmadığı için bu hâlde ancak üyenin doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğabileceği söylenebilir.

Bu başlık altında ele alınacak ikinci sorun ise, kural olarak başkana (başkanın bulunmadığı zamanlarda başkan vekiline) ait olan yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin yönetim kurulu üyelerine tanınıp tanınmayacağıdır.

Öncelikle İsviçre öğretisinde ileri sürülen görüşler ele alınacak olursa, *Bürgi*'ye göre, kural olarak başkana (başkanın bulunmadığı zamanlarda başkan vekiline) ait olan yönetim kurulunu toplantıya çağrı yetkisi, esas sözleşme veya iç yönergeyle murahhas üyeye kimi zaman müdüre dahi tanınabilir ve bu durumda çağrıyı yapanın çağrı hususunda öncelikle başkanla anlaşması gerekir<sup>62</sup>.

*Wernli/Rizzi*'ye göre, toplantıya doğrudan çağrı yetkisinin esas sözleşmeyle yönetim kurulu üyesine tanınabilmesi mümkündür, esas sözleşme veya iç yönergeyle başkan dışında bir yönetim kurulu üyesi çağrı hususunda yetkili kılındığı takdirde bu kişi her zaman başkana danışmalıdır<sup>63</sup>.

*Wibmer* de aksi esas sözleşmede öngörülmemişse yönetim kurulu başkanın çağrıya yetkili olduğunu belirttiikten sonra yönetim kurulu üyelerine yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin esas sözleşmeyle de öngörülebileceğini ve esas sözleşme veya iç yönergeyle başkan dışında bir yönetim kurulu üyesinin çağrı hususunda yetkili

<sup>61</sup> Bu hususta bkz. TTK m. 410.2; **Şener**, Ortaklıklar, s. 464-465, 466.

<sup>62</sup> **Bürgi**, F. Wolfhart (1969) Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band: Obligationenrecht, 5. Teil: Die Aktiengesellschaft b/2: Art. 698-738, Zürich,

Schulthess & CO AG, Art. 713 N. 21. Yazar Kanunun amacıyla bağdaşmadığını belirtmekle birlikte başkanın görevlerinin devredilerek asgariye indirildiği durumlara dikkat çekmektedir (**Bürgi**, Art. 714 N. 8).

<sup>63</sup> **Wernli/Rizzi**, Art. 715 N. 6, 8.

kılındığı takdirde bu kişinin başkanla anlaşması gerektiğini ifade etmektedir<sup>64</sup>.

*Vischer/Endrass*, esas sözleşme veya iç yönergeyle farklı şekilde düzenlenmemişse yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin münhasıran yönetim kurulu başkanına ait olduğunu ifade etmektedirler<sup>65</sup>.

*Müller*, aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde yönetim kurulu üyelerinin kural olarak doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin olmadığını ifade etmektedir, dolayısıyla yazar esas sözleşmeyle yönetim kurulu üyelerine doğrudan toplantıya çağrı yetkisi tanınabileceği düşüncesindedir<sup>66</sup>.

*Hungerbühler*, İsvBK m. 715 gereğince kural olarak başkana ait olan toplantıya çağrı yetkisinin iç yönergeyle başkanın yanında başka bir üyeye veya tek başına bir üyeye tanınabileceği, bu durumda

çağrıyı yapanın çağrı hususunda öncelikle başkanla anlaşması gerektiği görüşündedir<sup>67</sup>.

*Erb*'e göre, çağrı hakkına ilişkin İsvBK m. 715'te başkanın en azından kısmen idari nitelikte bir yetkisi söz konusu olduğu için bu yetkisi devredilebilir<sup>68</sup>. Ayrıca yazara göre, düzenlemeyle çağrı yetkisi başkan veya başkan vekili dışında başka bir üyeye devredilse bile Kanunun lafzına uygun şekilde talep başkana iletilebilir ve bu durumda başkan şirket düzenlemesinde çağrıya yetkili kılınan kişiye çağrıyı yapabilmesi için doğrudan haber vermelidir<sup>69</sup>. Yazara göre, kanun koyucunun hedeflediği mümkün olduğunca basit ve hızlı hareket tarzına uygun olması için, iç yönergeyle talebin başkan yerine doğrudan çağrıya yetkili kişiye yönlendirilebileceği de öngörülebilir<sup>70</sup>.

*Bühler*, iç yönergede farklı bir düzenleme bulunmadığı takdirde üyelerin kural olarak yönetim kurulunu toplantıya bizzat çağırma yetkisi olmadığını ifade ederek<sup>71</sup> esasen iç yönergeye hüküm

<sup>64</sup> **Wibmer**, Jeannette K., Aktienrecht Kommentar Aktiengesellschaft, Rechnungslegensrecht, VegüV, GeBüV, VASR, OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch) (Hrsg. Wibmer) (2016), Orell Füssli Verlag AG, Art. 715 N. 2, 3.

<sup>65</sup> **Vischer**, Markus/**Endrass**, Yves (2009) 'Die Einberufung einer Sitzung des Verwaltungsrats', Aktuelle Juristische Praxis, s. 407.

<sup>66</sup> **Müller**, Roland (2011) 'VR-Sitzung: Vorbereitung, Einberufung, Durchführung, Beschlussfassung, Protokollierung', Schweizerische Juristen-Zeitung 107, s. 47. Keza esas sözleşmede öngörülmüşse murahhas üyenin yönetim kurulunu toplantıya çağırabileceği yönünde bkz. **Müller**, Roland/**Lipp**, Lorenz/**Plüss**, Adrian (2014) Der Verwaltungsrat, Ein Handbuch für Theorie und Praxis, Schulthess Juristische Medien AG, s. 112.

<sup>67</sup> **Hungerbühler**, Ivo W. (2003) Der Verwaltungsratspräsident, Zürich-Basel-Genf, Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht Band/Nr. 219, Schulthess Juristische Medien AG, s. 62. Yazar, yönetim kurulu başkanlığı makamının Kanunda zorunlu bir şekilde ihdas edilmiş olmasından ve başkana ait görevlerin devrinin Kanunun amacını boşa çıkaracağından hareketle, yönetim kurulu başkanının görev ve yetkilerinin tamamen ve süresiz olarak başka bir yönetim kurulu üyesine veya üçüncü bir kişiye devredilemeyeceği, ancak sınırlı bir çerçevede devredilebileceği düşüncesindedir (**Hungerbühler**, s. 191-193).

Yine tamamen bir devrin, genel kurulun başkanı seçmek suretiyle yönetim kurulunun çalışma biçimine etki etme hakkına (İsvBK m. 712.2) da zarar vereceği yönünde bkz. **Hungerbühler**, s. 191. Yazara göre, başkanın İsvBK m. 715a'daki münferit görevleri, somut durumda toplantı yönetimi ve yönetim kurulu içerisindeki daha ziyade idari görevleri devredilebilirdir (**Hungerbühler**, s. 192-193).

<sup>68</sup> **Erb**, Catrina 'Die richterliche Einberufung von Verwaltungsratsitzungen': (Hrsg. Zindel/Peyer/Scott) (2008) Wirtschaftsrecht in Bewegung Festgabe zum 65. Geburtstag von Peter Forstmoser, Zürich/St. Gallen, s. 5, dpn. 11.

<sup>69</sup> **Erb**, s. 5.

<sup>70</sup> **Erb**, s. 5.

<sup>71</sup> **Bühler**, Christoph B. (2018) Zürcher Kommentar, Die Aktiengesellschaft, Generalversammlung und Verwaltungsrat. Mängel in der Organisation, Art. 698-726 und 731b OR, 3. neu bearbeitete Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Art. 715 N. 17, 18, s. 754. Yine, yazar, İsvBK m. 715 hükümünün emredici nitelikte olmadığını vurgulayarak başkanın toplantıya çağrı yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde ikincil olarak her yönetim kurulu üyesinin bizzat doğrudan yönetim kurulunu toplantıya çağırabilmesinin öngörülmesi suretiyle çağrı hakkının genişletilebilmesinin

konulmak suretiyle üyelere yönetim kurulunu toplantıya bizzat çağırma yetkisi tanınabileceğini kabul etmektedir. Ayrıca yazar, iç yönergeyle çağrıyı yapma yetkisinin başka bir yönetim kurulu üyesine veya murahhasa devredildiği durumda dahi üyelerin toplantıya çağrı talebini başkana iletmek durumunda olduğu ve başkanın da çağrıya yetkili kişiyi bu konuda bilgilendirerek -çağrı talebi açıkça hakkın kötüye kullanılması teşkil etmediği sürece- çağrıya yönlendirmesi gerektiği düşüncesindedir<sup>72</sup>.

*Stach* de her yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağırabileceğinin iç yönergede düzenlenebileceği düşüncesini paylaşmaktadır<sup>73</sup>. Ayrıca yazar, çağrıyı yapma yetkisinin başkanda olmadığı durumda dahi üyelerin toplantıya çağrı talebini başkana iletmek durumunda olduğu ve başkanın da çağrıya yetkili kişiyi talep konusunda haberdar etmesi gerektiğini ifade etmektedir<sup>74</sup>.

*Forstmoser*'e göre, her yönetim kurulu üyesine doğrudan toplantıya çağrı hakkı iç yönergeyle tanınabilir<sup>75</sup>. Ayrıca yazara göre, her durumda yönetim kurulu başkanının (veya başkanın bulunmadığı zamanlarda başkan vekilinin) çağrı yükümlülüğünü uygun bir zaman içerisinde yerine getirmedeği takdirde ikincil bir hak olarak her üyeye çağrı hakkı tanınması amaca uygundur<sup>76</sup>.

Buraya kadar anlatılanlardan da anlaşılacağı üzere İsviçre hukuku bakımından asıl netleştirilmesi gereken sorun, yönetim kurulu üyelerine yönetim kurulunu toplantıya çağrı yetkisinin

tanınması konusunda hangi organın yetkili olduğu, dolayısıyla bu yetkinin iç yönerge ve/veya esas sözleşme ile tanınıp tanınamayacağıdır. Bu mesele temelde başkanlık görevlerinin devri konusunda hangi organın/organların yetkili olduğu, dolayısıyla bu devrin iç yönerge ve/veya esas sözleşme ile mümkün olup olmadığı sorunu ile iç içedir.

*Hungerbühler*, esas sözleşmeyle genel kurula yönetim kurulu başkanını belirleme hakkı tanınabileceği (İsvBK m. 712.2) için genel kurulun devir yetkisinin baştan reddedilebilir görünmediğini, yani tamamını yapabilenin (yönetim kurulu başkanının belirlenmesi) azını da (sadece belli görevleri tanıma) yapabileceği sonucuna varılabileceğini belirtmekle birlikte, İsvBK m. 712.2'de yönetim kurulunun kendi organizasyonunu kendisinin belirlemesi ilkesinin istisnasının söz konusu olduğu ve istisnai hükümlerin de dar yorumlanması gerektiği gerekçesiyle genel kurula başkanını belirlemenin ötesinde bir hak tanınamayacağı ve başkanın bizatihi kendi görevi söz konusu olduğu için bu konuda başkanın yetkisinin gündeme geleceği sonucuna varmaktadır. Ayrıca yazar, İsvBK m. 712.1'de öngörüldüğü gibi başkanın seçimi hususunda yetkili olduğu durumda yönetim kurulunun da başkanlık görevlerinin devri konusunda yetkili olacağı düşüncesindedir<sup>77</sup>. Hatta yazara göre, başkan genel kurul tarafından seçiliyor olsa bile başkanlık makamının şekillendirilmesinin yönetim kurulunun İsvBK m. 716a.1.2 gereğince organizasyon yetkisi ile sıkı bir şekilde bağlantılı olması nedeniyle, yönetim kurulu belirli sınırlar dahilinde başkanlık görevlerini

mümkün olduğu (ancak yönetim kurulunun bunu sadece iç yönergeyle yapabileceği) görüşünü paylaşmaktadır (*Bühler*, Art. 715 N. 2, 3, s. 749-750).

<sup>72</sup> *Bühler*, Art. 715 N. 12, s. 752-753.

<sup>73</sup> *Stach*, Patrick, OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht OFK – Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch) (Hrsg. Kostkiewicz/Wolf/Amstutz/Fankhauser) (2016), 3. überarbeitete Auflage, Orell Füssli Verlag AG, Art. 715 N. 4.

<sup>74</sup> *Stach*, Art. 715 N. 4.

<sup>75</sup> *Forstmoser*, Peter (2011) Organisation und Organisationsreglement der Aktiengesellschaft, Rechtliche Ordnung und Umsetzung in der Praxis, Zürich, Basel, Genf, Schulthess, § 11 N. 29, s. 256.

<sup>76</sup> *Forstmoser*, Organisation, § 11 N. 29, s. 256.

<sup>77</sup> *Hungerbühler*, s. 193.

devredilebilir. Sonuç olarak yazar bu şekildeki organizasyon düzenlemelerinin iç yönergeyle yapılmasının daha isabetli olduğu görüşüne katıldığını ifade etmektedir<sup>78</sup>. Buna paralel şekilde yazar, yönetim kurulu toplantılarına çağrıya ilişkin düzenlemelerin esas sözleşmede de öngörülebileceği yönündeki görüşe katılmadığını, toplantıya çağrı yetkisinin başkanın yanında başka bir üyeye veya tek başına bir üyeye *sadece* iç yönergeyle tanınabileceği görüşünü paylaştığını ifade etmektedir<sup>79</sup>.

*Erb*, bu görüşe paralel şekilde yönetim kurulu başkanının yönetim kurulu tarafından seçildiği durumda devir yetkisinin hem yönetim kurulu başkanına hem de yönetim kuruluna ait olduğunu kabul etmekle birlikte, farklı olarak başkanın genel kurul tarafından seçildiği hâlde yönetim kurulunun başkanı kısmen görevden alma hususunda yetkisinin olmadığı gerekçesiyle, sadece yönetim kurulu başkanının devre yetkili olduğu düşüncesindedir<sup>80</sup>.

*Bühler*, İsvBK m. 715 hükmünün yedek hukuk kuralı niteliğinde olduğunu ve bu hükümden ayrılan düzenlemelerin ancak iç yönergeyle öngörülebileceğine ilişkin görüşe katıldığını ifade etmektedir<sup>81</sup>. Buna göre, çağrı hakkında yönetim kurulunun İsvBK m. 716a.1.2 çerçevesinde organizasyonunu belirlemesine ilişkin çekirdek yetkisine dahil olan yönetim kurulu üyelerinin elinden alınamaz bireysel bir hakkı söz konusudur ve bu nedenle genel kurulun etkisi tamamen elinden alınmıştır. Bu nedenle çağrı hakkını yedek kanuni düzenleme

karşısında genişleten esas sözleşmesel düzenlemeler de caiz değildir<sup>82</sup>. İsvBK m. 715 hükmündeki düzenlemeye karşı bir genişletmeyi yönetim kurulu sadece iç yönergede öngörebilir, yönetim kurulu bu yolla yönetim kurulu başkanının toplantıya çağrı yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde ikincil olarak her yönetim kurulu üyesinin bizzat doğrudan yönetim kurulunu toplantıya çağırabilmesini öngörebilir<sup>83</sup>. *Bühler*, iç yönergede farklı bir düzenleme bulunmadığı takdirde üyelerin kural olarak yönetim kurulunu toplantıya bizzat çağırma yetkisi olmadığını ifade ederek<sup>84</sup> de esasen iç yönergeye hüküm konulmak suretiyle üyelere yönetim kurulunu toplantıya bizzat çağırma yetkisi tanınabileceğini kabul etmektedir.

*Forstmoser*'e göre, her yönetim kurulu üyesine doğrudan toplantıya çağrı hakkı iç yönergeyle tanınabilir, böyle bir hakkın esas sözleşmeyle de öngörülebileceği yönündeki görüş kabul edilmemelidir, zira bu görüşün kabulü yönetim kurulunun öz örgütlenme/kendi organizasyonunu belirleme hakkıyla çatışır<sup>85</sup>.

İsviçre öğretisinde diğer bir kısım yazarlar ise, başkan veya başkan vekili dışındaki yönetim kurulu üyelerine toplantıya çağrı yetkisi tanınmasının

<sup>78</sup> *Hungerbühler*, s. 194.

<sup>79</sup> *Hungerbühler*, s. 62 dpn. 8 ve s. 62.

<sup>80</sup> *Erb*, s. 5, dpn. 11.

<sup>81</sup> *Bühler*, Art. 715 N. 2, 3, s. 749.

<sup>82</sup> *Bühler*, Art. 715 N. 3, s. 749. Öte yandan yazar, çağrı hakkına ilişkin yedek kanuni düzenlemenin değiştirilmeden esas sözleşmeye konulmasının sorun teşkil etmeyeceği düşüncesindedir (*Bühler*, Art. 715 N. 3, s. 749).

<sup>83</sup> *Bühler*, Art. 715 N. 3, s. 749-750.

<sup>84</sup> *Bühler*, Art. 715 N. 17, 18, s. 754.

<sup>85</sup> *Forstmoser*, Organisation, § 11 N. 29, s. 256. Yazar, yönetim kurulunun kendi organizasyonunu belirleme yetkisinin İsvBK m. 716a.1.2 çerçevesinde yönetim kurulunun devredilemez yetkileri kapsamında olduğu, İsvBK m. 716a.1'in lafzına uygun şekilde sadece devredilemez değil aynı zamanda yönetim kurulunun elinden alınamaz nitelikte olduğu, dolayısıyla genel kurulun esas sözleşmeyle yönetim kurulunun organizasyonunu belirleme imkânı olmadığını görüşündedir (*Forstmoser*, Organisation, § 8 N. 31, s. 161).

iç yönerge yanında esas sözleşme ile de öngörülebileceği düşüncesindedirler<sup>86</sup>.

Son iki meseleye ilişkin olarak Türk öğretisinde ileri sürülen görüşlere gelince; öncelikle emredici hükümler ilkesini hükme bağlayan TTK m. 340 benzeri bir düzenlemenin bulunmadığı 6762 sayılı TTK döneminde, esas sözleşmeyle her üyeye yönetim kurulunu toplantıya çağrı yetkisinin tanınabileceği savunulmaktaydı<sup>87</sup>. Bu görüş taraftarlarından *Domaniç*'e göre, Kanunda başkana şirketi yönetim ve temsil hususunda özel bir yetkinin verilmiş olması ve yönetim ve temsil işlerini kanunen yüklenmiş olan yönetim kurulunun toplantılarının kolay ve düzenli yapılmasının şirketin yararına olması nedeniyle, yönetim kurulunun başkan veya başkan vekili tarafından toplantıya çağrılacağına ilişkin Kanun hükmünün esas sözleşmeyle değiştirilebilmesinin kabul edilmesi gerekirdi<sup>88</sup>. *Dural* ise yönetim kurulu başkanının ve başkanın bulunmadığı hâllerde başkan vekilinin kurulu toplantıya çağrı yetkisinin esas sözleşmeyle kaldırılamayacağı, (TTK m. 392.7'nin 6762 sayılı TTK'daki karşılığı olan) 331. maddenin ikinci fıkrasının bu açıdan emredici nitelikte olduğunu, ancak başkan veya başkan vekili dışındaki diğer üyelere de doğrudan toplantıya çağrı yetkisi tanıyan esas sözleşmesel düzenlemelerin öngörülebileceği düşüncesinde olduğunu

ifade etmekteydi<sup>89</sup>. Yazar bu sonuca 6762 sayılı TTK m. 331.2'nin yedek hukuk kuralı niteliğinde olması, Kanunda bu yönde bir düzenleme öngörülmesini yasaklayan bir hükmün mevcut olmaması, başkana ve başkan vekiline tanınan çağrı yetkisinin dolaylı olarak hükme bağlanmış olması, bu yönde bir düzenleme getirilmesinin yönetim kurulunun kilitlenmesini önleyici nitelikte olacağı gerekçeleriyle varmaktaydı<sup>90</sup>. *İmregün*, üyenin kurulu toplantıya çağrı talebinin başkan tarafından yerine getirilmemesi halinde her üyeye kurulu toplantıya çağrı yetkisi sağlayan bir hükmün esas sözleşmeyle getirilebileceği, esas sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmadığında ise -daha önce de değinildiği gibi<sup>91</sup>- her üyenin 6762 sayılı TTK m. 367 hükmüne kıyasen kurulu toplantıya çağrı yetkisinin kendisine verilmesini mahkmeden talep edebileceği görüşündeydi<sup>92</sup>. Öte yandan *Arslanlı*, esas sözleşmede bu yönde bir düzenlemenin bulunması gereğinden söz etmeksizin -yukarıda da bahsedildiği üzere<sup>93</sup>- toplantıya çağrı talebinin başkan tarafından reddedilmesi hâlinde üyelerin resen kurulu toplantıya çağrılabilirliği düşüncesindeydi<sup>94</sup>.

6102 sayılı TTK dönemine bakılacak olursa; *Kırca*, yönetim kurulu toplantılarına çağrı usulüne ilişkin düzenlemelerin -çıkarılacaksa- iç yönergede (TTK m. 367.1) yer almasının en uygun

<sup>86</sup> **Bürgi**, Art. 713 N. 21; **Wernli/Rizzi**, Art. 715 N. 6, 8; **Wibmer**, Art. 715 N. 2, 3; **Vischer/Endrass**, s. 407. Yukarıda da ifade edildiği üzere, *Müller* aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde yönetim kurulu üyelerinin kural olarak doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin olmadığını belirterek, esas sözleşmeyle yönetim kurulu üyelerine doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin tanınabileceği düşüncesinde olduğunu kabul etmektedir (**Müller**, s. 47); aynı şekilde esas sözleşmede öngörülmüşse murahhas üyenin yönetim kurulunu toplantıya çağırabileceği hususunda bkz. **Müller/Lipp/Plüss**, s. 112.

<sup>87</sup> **Domaniç**, s. 587-588; **Dural**, H. Ali (2005) 'Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Kilitlenmesi ve Hukuki Sonuçları' (Doktora), Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 67-69.

<sup>88</sup> **Domaniç**, s. 588. *Domaniç*, 6762 sayılı TTK m. 319'un da bu görüşünü desteklediğini ifade etmektedir (s. 588). Yine yazar, esas sözleşmeyle her üyeye yönetim kurulunu toplantıya çağrı yetkisi tanınabileceği gibi üyenin öncelikle başkan veya vekiline başvuracağı ve bundan sonuç alamazsa toplantıya çağrıya yetkili hâle geleceği gibi değişik alternatifli olanakların tanınabileceğini belirtmektedir (s. 587).

<sup>89</sup> **Dural**, s. 67.

<sup>90</sup> **Dural**, s. 67-69.

<sup>91</sup> Bkz. yuk. dpn. 49.

<sup>92</sup> **İmregün**, s. 210.

<sup>93</sup> Bkz. yuk. dpn. 48.

<sup>94</sup> **Arslanlı**, s. 117.

çözümlerden biri olduğunu, anılan yönde düzenlemelerin esas sözleşmeyle getirilmesinin de düşünülebileceği, fakat yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki işlev ayrılığı nedeniyle kanunda belirtilenlerin dışında yönetim kurulunun çalışma usulüne ilişkin hükümlerin esas sözleşmede öngörülmesinin genel kurulun yönetim kurulunun yetkilerine izin verilmeyen şekilde müdahalesi manasına geleceği yönündeki görüşün<sup>95</sup> de dikkate alınmasının faydalı olacağı düşüncesindedir<sup>96</sup>. Ayrıca yazara göre, üyelerin başkandan kurulu toplantıya çağırmasını talep etmelerinin (TTK m. 392.7) hem bir hak hem de bir görev olması nedeniyle, üyeler bu hakkından vazgeçemeyeceği gibi hakkın sınırlandırılması da mümkün olmamakla birlikte, hakkın üyelere başkandan talepte bulunmalarına gerek olmaksızın kurulu doğrudan toplantıya çağrı yetkisi tanınması suretiyle genişletilebilmesi mümkündür<sup>97</sup>. Yazar hem bu gerekçeyle hem de yönetim kurulunun işleyişine katkı sağlaması sebebiyle şirketin yararına olması gibi nedenlerle anılan türden ek olanakların getirilmesinin TTK m. 340'ta düzenlenen emredici hükümler ilkesine aykırılık oluşturmaması gerektiği düşüncesindedir. Yazar, özellikle iç yönergeyle üyelere doğrudan toplantıya çağrı yapabilmeleri gibi ek olanakların getirilebilmesi gerektiği kanaatinde-dir<sup>98</sup>.

TTK m. 392.7 hükmünün emredici nitelikte olmadığını görüşündeki *Çoştan*, yönetim kurulunu

toplantıya çağrı yetkisinin iç yönergeyle yönetim kurulu üyelerine veya yönetim yetkisinin devredildiği üçüncü kişilere bırakılabilmesi gerektiği düşüncesindedir<sup>99</sup>. Yazara göre, TTK m. 367'de iç yönergeyle devir yapılmasına müsaade eden düzenlemelere esas sözleşmelerde yer verilebilmesine açıkça izin verilmiş olması nedeniyle, TTK m. 340'ta düzenlenen emredici hükümler ilkesine bir aykırılık da gündeme gelmeyecektir<sup>100</sup>. Ayrıca yazar, başkana şirketin yönetimi ve temsili hususunda Kanunda özel bir yetkinin tanınmamış olmasının ve yönetim kurulu toplantılarının kolay ve düzenli bir biçimde yapılmasının şirketin menfaatine olmasının toplantıya çağrı hususunda üyelere yetki verilebilmesini haklı çıkardığı düşüncesindedir<sup>101</sup>.

*Tekinalp*'e göre ise, esas sözleşmeyle yönetim kurulu toplantılarına ilişkin düzenlemeler yapılabilmesi mümkün olmakla birlikte, bu konuda yönetim kurulunun toplantıya ancak başkan -başkanın bulunmadığı zamanlarda başkan vekili- tarafından çağrılacağı anlaşıldığı TTK m. 392.7 hükmü emredici niteliktedir<sup>102</sup>.

*Akdağ Güney*, emredici hükümler ilkesini düzenleyen TTK m. 340 hükmü nedeniyle, her bir üyeye yönetim kurulunu toplantıya çağrı yetkisi tanıyan düzenlemelerin getirilemeyeceği düşüncesindedir<sup>103</sup>. Yazar, esas sözleşmeyle başkanın ve/veya başka vekilinin seçiminin genel kurula bırakılabileceği yolundaki TTK m. 366.1'den farklı olarak TTK

<sup>95</sup> Anılan görüş için bkz. **Forstmoser**, Peter (1994) 'Eingriffe der Generalversammlung in den Kompetenzbereich des Verwaltungsrates – Möglichkeiten und Grenzen', SZW/RSDA 66 (4/94), s. 173-174. *Forstmoser*, İsvBK m. 716a.1.2 hükmünü esas almak suretiyle, -kanunda düzenlenen istisnalar hariç olmak üzere- yönetim kurulunun kendi organizasyonunu belirlemekle yetkili ve yükümlü olduğu, genel kurulun yönetim kurulunun organizasyonunu ve çalışma usulünü belirleme yetkisinin olmadığı, bu nedenle yönetim kurulu toplantısına çağrıya ilişkin esas sözleşmede yer alan düzenlemelerin hüküm ifade etmeyeceği düşüncesinde olduğunu belirtmektedir (Kompetenzbereich, s. 173-174).

<sup>96</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 482-483.

<sup>97</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 484.

<sup>98</sup> **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 483.

<sup>99</sup> **Çoştan**, s. 161 ve s. 161, dpn. 30.

<sup>100</sup> **Çoştan**, s. 161.

<sup>101</sup> **Çoştan**, s. 161.

<sup>102</sup> **Tekinalp**, s. 266.

<sup>103</sup> **Akdağ Güney**, s. 248-249.



m. 392.7’de sapmaya açıkça izin verilmiş olmaması nedeniyle esas sözleşmede bahsi geçen yönde hükümlere yer verilemeyeceği görüşündedir<sup>104</sup>. Yazara göre, İsviçre hukukundan farklı olarak Türk hukukunda emredici hükümler ilkesinin benimsenmiş olması nedeniyle, İsviçre öğretisindeki her bir üyeye yönetim kurulunu toplantıya çağrı yetkisi tanıyan düzenlemelerin getirilebileceği yönündeki görüşler Türk hukuku bakımından kabul edilemez<sup>105</sup>.

*Hamamcıoğlu*, çağrı yetkisinin esas sözleşme veya iç yönergeyle yönetim kurulu üyelerine bırakılabilmesinin mümkün olup olmadığı sorusuna farklı gerekçelerle olumlu veya olumsuz yanıt verilebileceğine işaret ettikten sonra, TTK m. 392.7’nin aksinin, bu bağlamda her bir üyenin başkandan talepte bulunma hakkının ve başkanın toplantıya çağrı yetkisini haiz olmasının aksinin esas sözleşmeyle düzenlenemeyeceğini, fakat bu hak ve yetkilere ek tamamlayıcı düzenlemelerin öngörülebileceğinin kabul edilebileceğini ifade etmektedir<sup>106</sup>. Yazar devamla, her bir yönetim kurulu üyesine yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin tanınmasına ilişkin bir düzenlemenin şirketin işleyişinin kesintiye uğramamasını sağlayabilecek olması karşısında üyelerin yönetim faaliyetini etkin ve verimli bir biçimde yerine getirebilmeleri için bu yönde bir düzenlemenin esas sözleşme veya iç yönergeyle getirilebileceğinin düşünülebileceğini, fakat TTK m. 392.7 ve TTK m. 340 hükümlerinin esas sözleşme veya iç yönergede bu türden düzenlemeler öngörülmesini oldukça tartışmalı hale soktuğunu, yine gerek yönetim kurulunun her yıl üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmesi için en az bir başkan vekili seçeceğini

düzenleyen TTK m. 366.1 hükmünün gerekse toplantıya çağrı yetkisini başkan veya başkan vekiline tanıyan TTK m. 392.7 hükmünün, başkan ve/veya vekiline yönetimin işleyişinde oldukça önem verildiğini gösterdiğini ifade etmektedir<sup>107</sup>.

Fikrimizce bu konuda karar vermeden önce açıklığa kavuşturulması gereken husus TTK m. 392.7’nin emredici niteliğidir.

TTK m. 392.7’ye göre “[h]er yönetim kurulu üyesi başkandan, yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak isteyebilir.”

TTK m. 340.1 uyarınca “[e]sas sözleşme, bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak Kanunda buna açıkça izin verilmişse sapabilir. Diğer kanunların, öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı esas sözleşme hükümleri o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğururlar.”

“2. Emredici hükümler” başlıklı TTK m. 340.1 gereğince TTK’nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden kural olarak sapılamaz. Anonim şirketler hukuku bakımından *Emredici Hükümler İlkesini* kabul eden TTK m. 340 gereğince TTK’nın anonim şirketlere ilişkin hükümleri kural olarak emredicidir<sup>108</sup>. Bu kuralın istisnası ise, Kanunda buna açıkça izin verilmiş olmasıdır. Dolayısıyla TTK’nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ayrılan esas sözleşme hükümlerinin öngörülebilmesi için Kanunda açıkça buna izin verilmiş olması gereklidir.

Emredici hükümler ilkesi çerçevesinde bir hükümden esas sözleşmeyle sapabilme olanağının Kanunun lafzından açıkça anlaşılabilirdiği

<sup>104</sup> Akdağ Güney, s. 249.

<sup>105</sup> Akdağ Güney, s. 248-249.

<sup>106</sup> Hamamcıoğlu, s. 130-131.

<sup>107</sup> Hamamcıoğlu, s. 132.

<sup>108</sup> Şehirli Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 157; Karasu, Rauf (2015) Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 45; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 131.

durumlarda hükümden sapılabileceği hususunda bir kuşku bulunmamakla birlikte, bir hükümden esas sözleşmeyle sapabilme imkanının Kanunun lafzından açıkça anlaşılmadığı hâllerde amacından hareketle hükümden sapılabilmesinin mümkün olup olmadığı konusu öğretilerde tartışmalıdır.

TTK m. 340'ın gerekçesinde bu soru olumlu yanıtlanmaktadır. Şöyle ki, hükmün gerekçesinin ilgili kısmı aynen şu şekildedir: «*Hükümdeki “kanunda açıkça izin verilmişse” ibaresi, maddenin lafzından “sapabilme” imkânının açıkça anlaşılmadığı durumlarda, amaca uygun düşen, metodoloji öğretisine aykırı olmayan, tatmin edici gerekçelere dayanan, sonuçları adil olan ve menfaatler dengesini gözetilen bir yorumla “sapabilme”nin haklılık kazandığı varsayımları da kapsamaktadır. Kanununun somut olay hakkında sustuğu hallerde kanunî boşluğun doldurulmasına ilişkin metodoloji kuralları uygulanır.*»

Öğretilerde bazı yazarlar, hükmün gerekçesindeki bu ifadelerle uyumlu şekilde görüş açıklamışlardır<sup>109</sup>.

Bizim de katıldığımız karşı görüşe göre ise, TTK m. 340'ın lafzına sadık kalınmalı, dolayısıyla maddenin gerekçesi değil de metni dikkate alınmalı, bir hükümden esas sözleşmeyle sapabilme imkânı sadece Kanunun lafzından bu olanağın açıkça anlaşılabilirdiği durumlarda mümkün olmalıdır<sup>110</sup>. Zira maddenin lafzı ile gerekçesinin çelişki içinde olduğu aşikardır<sup>111</sup>. Ayrıca aksi görüşün kabulü, TTK m.

340 hükmünün getirilmiş olmasını anlamsız kılacaktır<sup>112</sup>. Gerçekten de TTK'nın 340. maddesi olmasaydı, emredici veya düzenleyici niteliği madde metninden açıkça anlaşılabilir hükümler bakımından bir farklılık olmayacak, ancak emredici mi yoksa düzenleyici mi nitelikte olduğu madde metninden açıkça anlaşılabilen hükümlerin emredici mi yoksa düzenleyici mi nitelikte olduğu yorum yoluyla tespit edilebilecekti, TTK m. 340'ın getirilmiş olması ikinci grup hükümlerin emredici nitelikte olduğunun tespitini mümkün hâle getirmiştir<sup>113</sup>.

Bu açıklamalar ışığında, TTK m. 392.7'nin emredici nitelikte bir hüküm olduğu söylenebilir. Kanunda bu konuda bir izin verilmemiş olması nedeniyle daha önce de vurgulandığı üzere her yönetim kurulu üyesinin başkandan yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını talep edebilmesinin aksi esas sözleşmeyle düzenlenemez, dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin başkandan toplantıya çağırma talepe hakkı esas sözleşmeyle ne kaldırılabilir ne de sınırlandırılabilir.

Burada tereddüt uyandırabilecek husus ise TTK m. 340 hükmü karşısında esas sözleşmeyle yönetim kurulu üyelerinin başkandan toplantıya çağırma talepe hakkını genişleten, örneğin üyelere başkana başvurmadan doğrudan toplantıya çağrı yapabilme hakkı veren esas sözleşmesel düzenlemelerin öngörülüp öngörülemeyeceğidir.

<sup>109</sup> Karasu, s. 50 vd.; Pulaşlı, Hasan (2017) Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 5. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 284-285; Pulaşlı, Hasan (2018) Şirketler Hukuku Şerhi Cilt I, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 727-728; Şener, Ortaklıklar, s. 307; Bilgili/Demirkapı, s. 197; Korkut, Ömer (2012) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana, Karahan Kitabevi, s. 91.

<sup>110</sup> Şehirali Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 160-162; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 132, 133; Eminoğlu, Cafer (2014) Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetim (Corporate Governance),

İstanbul, Onikilevha, s. 136-137; İlbasmış Hızlısoy, Özlem (2016) Anonim Şirketin Haklı Sebep Feshi, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 43-44.

<sup>111</sup> Bahtiyar, Mehmet (2005) 'Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili ile Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi', Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 61, Yıl: 18, s. 71; Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 132; Şehirali Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 160; Eminoğlu, s. 136.

<sup>112</sup> Şehirali Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 160-162.

<sup>113</sup> Şehirali Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 160-162.

Bu konuda karar vermeden önce TTK m. 340'ta geçen *sapma* ifadesinin açıklığa kavuşturulması gerekir. Daha önce de belirtildiği gibi, TTK m. 340 gereğince TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden sapan esas sözleşme hükümlerinin öngörülebilmesi için Kanunda açıkça buna izin verilmiş olması gereklidir. Burada *sapma* ile kastedilen mevcut bir Kanun hükmünden farklı, ona aykırı düzenleme yapılabilmesidir<sup>114</sup>.

Öte yandan TTK m. 340 incelendiğinde, madde metninde TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerini tamamlayıcı esas sözleşmesel düzenlemelerin öngörülüp öngörülemediği hususunda bir açıklığın bulunmadığı anlaşılır<sup>115</sup>. Buna karşın, tamamlayıcı hükümlerin kanunun emredici hükümlerine aykırılık teşkil etmemesi, onlardan “sapmaması”, sadece mevcut kanun hükümlerini somutlaştıran hükümler olması nedeniyle, bu konuda Kanunda bir açıklık bulunmasa da tamamlayıcı esas sözleşmesel düzenlemelerin öngörülemediği sonucuna varılamaz<sup>116</sup>. Ayrıca TTK'nın tamamlayıcı düzenleme yapma yetkisini açıkça tanıyan bazı hükümleri (m. 360.1 gibi) mevcut olmakla birlikte, Kanunda esas sözleşmeyle düzenleme yapma yetkisi açıkça tanınmış olmasa da *-emredici hükümlere aykırı olmamak şartıyla ve Kanunda esas sözleşmeyle düzenleme yapma yetkisinin özellikle tanınmadığı hâller hariç olmak üzere-* tamamlayıcı hüküm öngörülebilir<sup>117</sup>.

Bu açıklamalar ışığında, esas sözleşmeyle yönetim kurulu üyelerinin başkandan toplantıya çağırma talep etme hakkını genişleten, örneğin üyelere

başkana başvurmadan doğrudan toplantıya çağrı yapabilme yetkisi veren esas sözleşmesel düzenlemelerin tamamlayıcı hüküm niteliğinde olacağı, buna dayalı olarak öngörülebilmesinin TTK m. 340 hükmüne aykırılık teşkil etmeyeceği ve üyelere yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin iç yönergeyle tanınmasının daha uygun olacağı, ancak esas sözleşmeyle tanınabilmesinde de herhangi bir sakıncanın söz konusu olmadığı düşünce-sindeyiz.

#### IV. YETKİSİZ KİŞİLERCE YAPILAN ÇAĞRI ÜZERİNE TOPLANAN YÖNETİM KURULUNDA ALINAN KARARLAR

Yönetim kurulunu toplantıya çağrı konusunda yetkinin belirlenmesinden sonra, yetkili olmayan kişilerce yapılan çağrı üzerine toplanan yönetim kurulunda alınan kararların hukuki akıbetinin ne olacağı, bu kapsamda bu kararların butlanla mı yoksa yoklukla mı malul olacağı hususunun açıklığa kavuşturulması gerekir.

Bu hususta öncelikle Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin kararları incelenecek olursa, 11. HD.'nin aşağıda yer verilen 2018 tarihli kararı, çağrının yönetim kurulu başkanı tarafından yapılmadığı toplantıda alınan kararın batıl olduğu yönündedir.

<sup>114</sup> Şehirli Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 164-165.

<sup>115</sup> Karş. AktG m. 23.5, c. 2. Bu hükümde, kanunda sınırlayıcı bir düzenleme bulunmadığı takdirde tamamlayıcı esas sözleşmesel düzenlemelerin öngörülebileceği açıkça belirtilmiştir.

<sup>116</sup> Şehirli Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 165; Karasu, s. 61. Karasu, TTK m. 340'ın gerekçesindeki bazı ifadelerin de bu

görüşü desteklediğini ifade etmektedir (s. 61 ve s. 61 dpn. 62). Aynı yönde bkz. Eminoğlu, s. 134.

<sup>117</sup> Şehirli Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 165-167. Bu hususta ayrıca bkz. Şehirli Çelik/Kırca/Manavgat, C. 1, s. 167-168 ve TTK m. 340'ın gerekçesi. Keza bkz. Karasu, s. 60-62. Öte yandan bkz. ve karşı. Bahtiyar, Ortaklıklar, s. 133.

Yargıtay 11. HD.'nin 21.03.2018 tarihli ve 2016-9409/2154 sayılı kararının ilgili kısmı şu şekildedir<sup>118</sup>:

“... Mahkemece iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre; davacının yönetim kurulu başkanı olduğu, ancak davalı şirket yönetim kurulunun 06.01.2015 tarih ve 04 nolu kararıyla davacının katılımı olmaksızın iki üye ile toplanarak yönetim kurulu başkanlığına dava dışı ...'ü başkan vekilliğine de dava dışı ...'ü oybirliği [ile] seçmiş olduğu, toplantıya çağrının kanunda herhangi bir şekle tabi tutulmadığı, ancak tüm yönetim kurulunun toplantıdan haberdar edilmesinin asıl amaç olduğu, yönetim kurulunu toplantıya çağırmanın başkanın görevi olduğu ve başkanın bulunmadığı zamanlarda başkan vekilinin de yönetim kurulunu toplantıya çağırabileceği yönündeki hükmün emredici olduğu, yönetim kurulu başkanı olan davacının görevini yerine getirmeye engel bir durumda olduğuna dair herhangi bir somut delil bulunmadığı gibi başkan olan davacıdan [TK] m. 392/7'ye uygun şekilde toplantı yapılmasının talep edildiğine ve başkan tarafından da bu talebin reddedildiğine ilişkin de herhangi bir

**belge bulunmadığı, davacının da kasten toplantıya çağrılmaksızın karar alındığı gerekçesiyle davanın kabulü ile davalı şirketin yönetim kurulunun 06/01/2015 tarihinde 2015/4 nolu yönetim kurulu kararının batıl olduğunun tespitine karar verilmesi yerindedir...**”

Buna karşılık, Yargıtay 11. HD.'nin aşağıda yer alan 2019 tarihli kararı ise çağrının yönetim kurulu başkanı tarafından yapılmadığı toplantıda alınan kararın yok hükmünde olacağı yönündedir<sup>119</sup>.

Yargıtay 11. HD.'nin 16.04.2019 tarihli ve 2017-4046/3005 sayılı kararının ilgili kısmı şu şekildedir<sup>120</sup>:

“...[D]ava konusu yönetim kurulu toplantısına daveti yapan yönetim kurulu başkanı olmayıp, 6102 sayılı TTK'nın 392/7 maddesi uyarınca yönetim kurulu başkanı tarafından çağrı yapılmadan alınan yönetim kurulu kararı yoklukla malul ise de, bu yönetim kurulu kararı gereğince yapılması gereken olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmadığından hukuki yarar şartının ortadan kalmış olmasına göre, yapılan istinaf başvurusunun esasın reddine ilişkin karar [yerindedir]...”

<sup>118</sup> Kendigelen, Abuzer/Soykan, İsmail Cem/Aydinalp, Yasemin/Oğuz, Elif/Şanda, Onur (2019) Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları (2018), İstanbul, Onikilevha, s. 197-198.

<sup>119</sup> Ayrıca bkz. ve inc. bu hususta yokluğa işaret edildiği söylenebilecek olan Y.11.HD.'nin 15.06.2015 tarihli ve 3013/8295 sayılı kararı [Nomer Ertan, N. Füsün, 'Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Toplantı ve Kararları': (Kendigelen, Abuzer/Soykan, İsmail Cem/Uzel, Necdet/Evlek, Müge/Yıldız, Nurgül), Yürürlüğünün 6. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu (Tebliğler ve Tartışmalar), 12 Ekim 2018, İstanbul, Onikilevha, s. 56 vd.]. 11. HD., anılan karara konu olan davalı anonim şirketin üç üyeden müteşekkil yönetim kurulunun -yönetim kurulu başkanı olan davacının toplantıda mevcut

olmaksızın ve toplantıdan haberdar edildiğine ilişkin bir delil bulunmaksızın- iki üyenin oyuyla karar aldığı somut olayda önce TTK m. 390.4 gereğince çağrısız yönetim kurulu toplantısı yapılabilmesinin mümkün olduğunu, ancak bu durumda önerinin tüm üyelere yapılmasının alınacak kararın geçerlilik şartı olduğunu belirtmekte, devamında ise TTK m. 390.4'ün yanında m. 392.7 hükmünü de zikrederek “... TTK'nın 390/4 ve 392/7. maddeleri dikkate alınmak suretiyle yönetim kurulu kararının yok hükmünde olup olmadığının tartışılması, ...”gerektiğini vurgulamaktadır [bkz. Nomer Ertan, s. 56-57].

<sup>120</sup> Kaya, Arslan/Zengin, İbrahim Çağrı/Sorkun, A. Furkan/Yıldız, Nurgül/Yıldız, M. Enes/Oğuz, Elif (2020) Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları (2019), İstanbul, Onikilevha, s. 172.

Yargıtay 11. HD. aşağıda yer verilen 2016 tarihli kararında ise, önce mahkemenin somut olayda butlanla sakat olduğu belirtilen kararların alındığı yönetim kurulu toplantılarının yönetim kurulu başkanın çağrısı üzerine değil de toplantıya çağrı yetkisi olmayan üyelerin çağrısı üzerine yapılması hususunun anonim şirketin temel yapısına aykırı olduğu ve TTK m. 391.1.b gereğince alınan bu yönetim kurulu kararlarının butlanı sonucunu doğurduğu gerekçesini zikretmekte, ancak neticede mahkemece yönetim kurulunda alınan kararların yok hükmünde olduklarının tespitine karar verilmesinin yerinde olduğu sonucuna ulaşmaktadır.

Yargıtay 11. HD.'nin 26.01.2016 tarihli ve 2015-3129/804 sayılı kararının ilgili kısmı şu şekildedir<sup>121</sup>:

“... Mahkemece ... davalı anonim şirketin yönetim kurulunun 5 üyeden oluştuğu, davacı ...'ın yönetim kurulu başkanı olduğu, **anonim şirketlerde yönetim kurulunu toplantıya davet yetkisinin açıkça yönetim kurulu başkanına verildiği, bu yetkinin emredici nitelikte olduğu, somut olayda butlanla sakat olduğu belirtilen kararların alındığı yönetim kurulu toplantılarının ise yönetim kurulu başkanın daveti üzerine değil, toplantıya davet yetkisi olmayan üyelerin**

**daveti üzerine yapıldığı, bu hususun anonim şirketin temel yapısına uymadığı ve TTK'nın 391/1-b maddesi uyarınca alınan bu yönetim kurulu kararlarının butlanı sonucunu doğurduğu, iptali istenen genel kurul toplantısının da butlanla sakat yönetim kurulu kararına dayalı olarak yapıldığı, ayrıca bu toplantıda alınan şirketin tasfiyesine ilişkin kararın sermayenin en az %75'ini oluşturan pay sahiplerinin onayı ile alınmadığı, karar nisabının sağlanmadığı, dolayısıyla genel kurul toplantısında alınan kararın da yoklukla malul bulunduğu gerekçesiyle ... yönetim kurulunda alınan kararlar ile ... genel kurulda alınan şirketin tasfiyesine kararın yok hükmünde olduklarının tespitine karar verilm[esi yerindedir]...”**

Öğretide hâkim diyebileceğimiz görüş, çağrının başkan tarafından yapılmadığı yönetim kurulu toplantısında alınan kararının yoklukla malul olduğudur<sup>122</sup>.

Bilindiği üzere, -6762 sayılı TTK'da olduğu gibi- 6102 sayılı TTK'da da yönetim kurulu kararlarının yokluğunu düzenleyen özel bir hüküm bulunmamakla birlikte, -6762 sayılı TTK döneminde olduğu gibi şimdi de- genel hükümler çerçevesinde yönetim kurulu kararlarının yokluk yaptırımına

<sup>121</sup> **Kendigelen**, Abuzer/**Zengin**, İ. Çağrı/**Tokcan**, F. Pelin/**Sönmez**, Numan S./**Güney**, Zehra (2018) Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları (2015-2016), İstanbul, Onikilevha, s. 292-293.

<sup>122</sup> Nomer Ertan, s. 49, 59; **Şener**, Oruç Hami (2020) Yeni TTK Döneminde Anonim ve Limited Ortaklıklara İlişkin Verilen Yargıtay Emsal Kararlarının Değerlendirilmesi, 2. Baskı, Ankara, Seçkin, s. 120, 122, 124; Hamamcıoğlu, s. 152-153, 154; **Şeker**, Hakan (2020) 'Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü', Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 149, Y: 33, s. 212.

Keza genel kurulu toplantıya çağrıya yetkili olanlar dışındaki kişi/kişiler tarafından yapılan çağrı ile toplanan genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olduğu yönünde

bkz. **Kırca**, İsmail/**Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal/**Manavgat**, Çağlar (2016) Anonim Şirketler Hukuku, Cilt 2/2, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 7-8; **Bah-tiyar**, Ortaklıklar, s. 198; **Bilgili/Demirkapı**, s. 251; **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 388; **Saka**, Zafer (2004) Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 230. Bu durumun istisnası ise TTK m. 416'daki çağrısız genel kurula ilişkin şartların mevcut olmasıdır (**Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, C. 2/2, s. 8; **Bilgili/Demirkapı**, s. 251, dpn. 321). Buna karşılık, yetkisiz kişiler tarafından yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların iptal edilebilir olduğu yönünde bkz. **Üçışık**, Güzin/**Çelik**, Aydın (2013) Anonim Ortaklıklar Hukuku, I. Cilt, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 338.

tabi olabileceği kabul edilmektedir<sup>123</sup>. Buna karşılık yönetim kurulu kararlarının butlanı, 6102 sayılı TTK'nın -6762 sayılı TTK'da karşılığı olmayan 391. madde hükmüyle özel olarak düzenlenmiştir.

Öte yandan, butlan ve yokluk yaptırımları arasındaki ayrımın net bir şekilde yapılamadığı, birbirleri yerine kullanıldığı hâllere rastlanmaktadır<sup>124</sup>. Esasen gerek yokluk durumunda gerekse butlanla maluliyet hâlinde, hukuki işlem (yönetim kurulu kararı) baştan itibaren hiçbir hüküm ve sonuç doğurmayacak ve her iki durum da hâkim tarafından resen göz önünde tutulması gerekecektir<sup>125</sup>. Buna karşılık iki yaptırım türü arasındaki farklılık olarak vurgulanabilir ki, yok hükmündeki bir hukuki işleme herhangi bir hukuki sonuç bağlanabilmesi mümkün değilken, batıl bir hukuki işleme konverسیون yoluyla hukuki sonuç bağlanabileceği gibi; bir hukuki işlemin butlanla malul olduğu TMK m. 2'de

düzenlenen dürüstlük kuralına aykırı şekilde ileri sürülemezken, yani butlanın ileri sürülmesinin TMK m. 2 anlamında hakkın kötüye kullanılması teşkil edebilmesi mümkünken, yokluk durumunda anılan hukuki imkân hiçbir şekilde<sup>126</sup> söz konusu olamaz<sup>127</sup>.

En genel ifadeyle, kurucu unsurlarda bir eksiklik bulunduğu takdirde yokluk gündeme gelir<sup>128</sup>. Dolayısıyla, şekil şartlarına uyulmadan, yani kurucu/şekli nitelikteki emredici hükümlere aykırı biçimde alınan yönetim kurulu kararları yok hükmündedir<sup>129</sup>. Bu bağlamda, TTK'nın 390 ve 1527. maddelerinde belirtilen usullere uygun şekilde alınan, yani üyelerin fiziken ve/veya elektronik ortamda katılımlarıyla yapılan toplantıda yahut toplantı yapılmaksızın ancak TTK m. 390.4'teki şartlara uygun şekilde alınan bir karar mevcut olmadığı takdirde, yönetim kurulu kararlarının yokluğu

<sup>123</sup> **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 510; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 225.

<sup>124</sup> **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 510.

<sup>125</sup> **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 511 dph. 355. Bu durumun yokluk-butlan ayrımındaki özensizliğin sebebi olduğu yönünde bkz. **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 225; **Bahar Sayın**, Hediye (2017) Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, 2. Baskı, İstanbul, Onikilevha, s. 63; genel kurul kararları bakımından aynı yönde bkz. **Moroğlu**, Erdoğan (2017) Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 8. Baskı, İstanbul, Onikilevha, s. 35. Gerek bu durumun gerekse yokluk-butlan ayrımı konusundaki zorlukların yokluk-butlan ile ilgili terminoloji sorununu mazur gösterir nitelikte olduğu yönünde bkz. **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 510-511.

<sup>126</sup> Hemen eklemek gerekir ki, yokluğun ileri sürülmesinin hakkın kötüye kullanılması teşkil edememesi hususuna ilişkin olarak, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin bu doğrultuda verdiği kararları bulunmakla birlikte [bkz. Y. 11. HD., T: 6.5.2013, E: 2012/10429, K: 2013/9175 (Lexpera, s.e.t. 8.12.2021)], aksi yönde kararlarına rastlamak da mümkündür. Şöyle ki 11. HD. genel kurul kararının yokluğunun tespiti ile ilgili olarak bir kararında [Y.11.HD., T: 18.12.2018, E: 2017/1702, K: 2018/8018 (Lexpera, s.e.t. 8.12.2021)], "yokluk gerektiren hususun öğrenilmesinden sonra uzun süre sessiz kalıp dava açmayan ilgililer yönünden TMK'nın 2. maddesi uyarınca dava açma hakkının düşüp düşmediğinin de değerlendirilmesi gerek[tüğünü]" belirtmiştir. Yine,

11. HD.'nin yönetim kurulu kararı bakımından yokluğun uzun bir süre geçtikten sonra ileri sürülmesinin TMK m. 2 çerçevesinde dürüstlük kuralına aykırılık teşkil ettiği yolundaki mahkeme kararını onadığı bir kararı için bkz. Y. 11. HD., T: 7.3.2013 E: 2011/3387 K: 2013/4278 (Lexpera, s.e.t. 23.4.2021).

<sup>127</sup> **Kocayusufpaşaoğlu**, Necip (2014) Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Cilt 1, Borçlar Hukukuna Giriş Hukuki İşlem Sözleşme, (**Kocayusufpaşaoğlu/Hatemi/Serozan/Arpacı**), 5. Baskıdan Tıpkı 6. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, s. 579; **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 511 dph. 355; **Moroğlu**, Hükümsüzlük, s. 36-37; Bahar Sayın, s. 63. Ayrıca sözleşmenin varlığı ihtilaflı olduğu takdirde ispat yükünün davacıda olacağı, var olan bir sözleşmenin batıl olduğu iddiasında davalının ispat yükü altına gireceği yönünde bkz. **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 580; **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 511 dph. 355.

<sup>128</sup> **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 511; **Bahar Sayın**, s. 63.

<sup>129</sup> **İmregün**, s. 214; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 225.

Keza kurucu/şekli nitelikteki emredici hükümlere/kararın meydana gelişini düzenleyen emredici kanun hükümlerine aykırı genel kurul kararları, diğer bir deyişle kurucu unsurları bulunmayan genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğu yönünde bkz. **Moroğlu**, Hükümsüzlük, s. 32-38; **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 2/2, s. 4 vd.; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 198; **Pulaşlı**, Genel Esaslar, s. 387-388; **Şener**, Ortaklıklar, s. 531; **Bilgili/Demirkapı**, s. 250.

gündeme gelebilecektir<sup>130</sup>. Butlan ise kurucu unsurlar mevcut olmakla birlikte konu/içerik bakımından (maddi nitelikteki) emredici hükümlere aykırılıkların, geçerlilik şartlarının eksikliğinin bulunduğu durumlarda söz konusu olur<sup>131</sup>.

Hâl böyle olunca, yönetim kurulu toplantısına çağrının başkan tarafından yapılmadığı hâlde şekli nitelikteki kurucu unsurlara aykırılık söz konusu olduğu için, böyle bir toplantıda alınan kararların yok hükmünde olacağı yönündeki görüşün isabetli olduğu düşüncesini paylaşmaktayız.

## V. SONUÇ

Yönetim kurulunun toplantı yaparak karar alması durumunda yönetim kurulunu toplantıya çağrı yetkisi ilke olarak başkanda, başkanın bulunmadığı zamanlarda ise başkan vekilindedir; yönetim kurulu üyeleri ise ancak başkandan kurulu toplantıya çağırmasını talep edebilirler (bkz. TTK m. 392.7).

Yönetim kurulu üyelerinin doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğabileceği istisnai durumların söz konusu olup olamayacağı hususunda, yönetim kurulu üyesinin toplantı talebinin başkan tarafından reddi hâlinde talebi reddedilen üye için kural olarak kurulu doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğmayacağı, bu durumda TTK m. 390.4'teki olanaktan yararlanılabileceği yönündeki görüşe katılmaktayız. TTK m. 390.4'teki imkâna başvurulduğunda ise üyelerden biri toplantı yapılması yönünde itirazda bulunur ve başkan da toplantı çağrısını yapmamakta direnirse, TTK m. 390.4'teki yöntemle bu kez başkan veya başkan vekilinin azledilip yenisinin seçilmesi suretiyle sorunun çözülebileceği

görüşünü paylaşmaktayız. Ancak eğer yeni başkanın seçimine ilişkin olarak yapılan öneriye karşı da toplantı yapılarak karar alınması itirazı gündeme gelirse ancak bu durumda bu konuyla sınırlı olmak üzere üyenin doğrudan toplantıya çağrı hakkının doğabileceği düşüncesindeyiz.

Başkan ve başkan vekilinin birlikte veya birbirlerini takiben başkan ve başkan vekilliğinden veya yönetim kurulu üyeliğinden ayrılmaları yahut yönetim kurulu üyeliğine engel oluşturan bir hâlin (TTK m. 363.2) ortaya çıkması neticesinde başkan ve başkan vekilliğinin boşalması durumunda yeni başkan ve başkan vekilini seçmek ve gereğinde boşalan üyelikleri doldurmak için esasen yönetim kurulunun TTK m. 390.4 çerçevesinde karar alabileceği görüşüne katılmakla birlikte, bunun için gerekli koşullardan *üyelerden hiçbirinin toplantı yapılması isteminde bulunmaması* şartının sorun oluşturabileceği, üyelerden biri toplantı yapılması isteminde bulunduğu takdirde çağrı hususunda yetkili olan başkan ve başkan vekilinin mevcut olmaması karşısında toplantıya çağrıyı kimin yapacağı konusunun sorun teşkil edeceği ve böyle bir durumda ancak toplantıya çağrı yetkisinin doğrudan üyelere geçtiğinin kabulünün mümkün olabileceği kanaatini taşımaktayız.

Yönetim kurulu üyelerine kurulu doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin iç yönerge ve/veya esas sözleşme ile tanınıp tanınmayacağı hususunda ise, TTK m. 340 hükmü karşısında TTK m. 392.7'nin emredici nitelikte olduğu, ancak esas sözleşmeyle yönetim kurulu üyelerinin başkandan kurulu toplantıya çağrıyı talep hakkını genişleten, dolayısıyla üyelere başkana başvurmadan doğrudan toplantıya çağrı yapabilme hakkı veren esas sözleşmesel düzenlemelerin tamamlayıcı hüküm niteliğinde

<sup>130</sup> **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 511-512.

<sup>131</sup> **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, C. 1, s. 513; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 225.

olacağı ve bu nedenle öngörülebilmesinin TTK m. 340 hükmüne aykırılık oluşturmayacağı, nihayet üyelere yönetim kurulunu doğrudan toplantıya çağrı yetkisinin daha yerinde olarak iç yönergeyle tanınabileceği, ancak esas sözleşmeyle tanınabilmesinde de herhangi bir sakıncanın bulunmadığı görüşündeyiz.

Yönetim kurulu toplantısına çağrı başkan tarafından yapılmadığı takdirde alınan kararların, diğer bir deyişle yetkisiz kişilerce yapılan çağrı üzerine toplanan yönetim kurulunda alınan kararların hukuki akıbetinin ne olacağı sorununa ilişkin olarak ise, bu durumda şekli nitelikteki kurucu unsurlara aykırılığın gündeme geleceği gerekçesiyle, böyle bir toplantıda alınan kararların yok hükmünde olacağı görüşüne katılmaktayız.



## KAYNAKÇA

- Akdağ Güney**, Necla (2016) Anonim Şirket Yönetim Kurulu, 2. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.
- Arslanlı**, Halil (1960) Anonim Şirketler, II-III Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul, Fakülteler Matbaası.
- Bahar Sayın**, Hediye (2017) Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, 2. Baskı, İstanbul, Onikilevha.
- Bahtiyar**, Mehmet (2005) 'Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili İle Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi', Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 61, Yıl: 18, s. 47-106.
- Bahtiyar**, Mehmet (2020) Ortaklıklar Hukuku, 14. Baskı, İstanbul, Beta (Ortaklıklar).
- Bilgili**, Fatih/**Demirkapı**, Ertan (2020) Şirketler Hukuku Dersleri, 7. Baskı, Bursa, Dora.
- Bühler**, Christoph B. (2018) Zürcher Kommentar, Die Aktiengesellschaft, Generalversammlung und Verwaltungsrat. Mängel in der Organisation, Art. 698-726 und 731b OR, 3. neu bearbeitete Auflage, Schulthess Juristische Medien AG.
- Bürgi**, F. Wolfhart (1969) Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band: Obligationenrecht, 5. Teil: Die Aktiengesellschaft b/2: Art. 698-738, Zürich, Schulthess & CO AG.
- Çoştan**, Hülya (2012) 'Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri, Oy Hakkı, Yetersayılar ve Toplantı Talep Hakkı', Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, S: 3, C: XXVIII, s. 155-192.
- Domaniç**, Hayri (1988) Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi – II, İstanbul, Temel Yayınları.
- Dural**, H. Ali (2005) 'Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Kilitlenmesi ve Hukuki Sonuçları' (Doktora), Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eminoğlu**, Cafer (2014) Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetim (Corporate Governance), İstanbul, Onikilevha.
- Erb**, Catrina 'Die richterliche Einberufung von Verwaltungsratsitzungen': (Hrsg. Zindel/Peyer/Scott) (2008) Wirtschaftsrecht in Bewegung Festgabe zum 65. Geburtstag von Peter Forstmoser, Zürich/St. Gallen.
- Eriş**, Gönen (2004) Açıklamalı – İçtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt: 2, 3. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Forstmoser**, Peter (1994) 'Eingriffe der Generalversammlung in den Kompetenzbereich des Verwaltungsrates – Möglichkeiten und Grenzen', SZW/RSDA 66 (4/94), s. 169-177 (Kompetenzbereich).
- Forstmoser**, Peter (2011) Organisation und Organisationsreglement der Aktiengesellschaft, Rechtliche Ordnung und Umsetzung in der Praxis, Zürich, Basel, Genf, Schulthess (Organisation).
- Forstmoser**, Peter/**Meier-Hayoz**, Arthur/**Nobel**, Peter (1996) Schweizerisches Aktienrecht, Bern, Verlag Stämpfli+Cie AG.
- Hamamcıoğlu**, Esra (2021) 'Yargıtay Kararları Işığında Bir veya Birkaç Yönetim Kurulu Üyesine Toplantı Davetinin Hiç ya da Kararlaştırılan Usule Uygun Yapılmamasının Sonuçları', Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 197-198, C: 16, s. 119-158.

**Hungerbühler**, Ivo W. (2003) Der Verwaltungsratspräsident, Zürich-Basel-Genf, Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht Band/Nr. 219, Schulthess Juristische Medien AG.

**İlbasmış Hızlısoy**, Özlem (2016) Anonim Şirketin Haklı Sebep Feshi, Ankara, Adalet Yayınevi.

**İmregün**, Oğuz (1989) Anonim Ortaklıklar, 4. Baskı, İstanbul, Yasa Yayınları.

**Karasu**, Rauf (2015) Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.

**Kaya**, Arslan/**Zengin**, İbrahim Çağrı/**Sorkun**, A. Furkan/**Yıldız**, Nurgül/**Yıldız**, M. Enes/**Oğuz**, Elif (2020) Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları (2019), İstanbul, Onikilevha.

**Kendigelen**, Abuzer/**Zengin**, İ. Çağrı/**Tokcan**, F. Pelin/**Sönmez**, Numan S./**Güney**, Zehra (2018) Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları (2015-2016), İstanbul, Onikilevha.

**Kendigelen**, Abuzer/**Soykan**, İsmail Cem/**Aydınalp**, Yasemin/**Oğuz**, Elif/**Şanda**, Onur (2019) Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları (2018), İstanbul, Onikilevha.

**Kırca**, İsmail/**Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal/**Manavgat**, Çağlar (2013) Anonim Şirketler Hukuku Cilt 1, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (C. 1).

**Kırca**, İsmail/**Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal/**Manavgat**, Çağlar (2016) Anonim Şirketler Hukuku, Cilt 2/2, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (C. 2/2).

**Kocayusufpaşaoğlu**, Necip (2014) Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Cilt 1, Borçlar Hukukuna Giriş Hukukî İşlem Sözleşme, (Kocayusufpaşaoğlu/Hatemi/Serozan/Arpacı), 5. Baskıdan Tıpkı 6. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi.

**Korkut**, Ömer (2012) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana, Karahan Kitabevi.

**Moroğlu**, Erdoğan (2016) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (Başlangıç Hükümleri, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak ve Son Hükümler), Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, İstanbul, Onikilevha.

**Moroğlu**, Erdoğan (2017) Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 8. Baskı, İstanbul, Onikilevha (Hükümsüzlük).

**Müller**, Roland (2011) 'VR-Sitzung: Vorbereitung, Einberufung, Durchführung, Beschlussfassung, Protokollierung', Schweizerische Juristen-Zeitung 107, s. 45-53.

**Müller**, Roland/**Lipp**, Lorenz/**Plüss**, Adrian (2014) Der Verwaltungsrat, Ein Handbuch für Theorie und Praxis, Schulthess Juristische Medien AG.

**Nomer Ertan**, N. Füsün, 'Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Toplantı ve Kararları': (Kendigelen, Abuzer/Soykan, İsmail Cem/Uzel, Necdet/Evlek, Müge/Yıldız, Nurgül), Yürürlüğünün 6. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu (Tebliğler ve Tartışmalar), 12 Ekim 2018, İstanbul, Onikilevha.

**Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal/**Çamoğlu**, Ersin (2019) Ortaklıklar Hukuku I, 14. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

**Pulaşlı**, Hasan (2017) Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 5. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi (Genel Esaslar).

**Pulaşlı**, Hasan (2018) Şirketler Hukuku Şerhi Cilt I, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.

**Pulaşlı**, Hasan (2018) Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi (Şerh C. II)

**Saka**, Zafer (2004) Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

**Stach**, Patrick, OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht OFK – Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch) (Hrsg. Kostkiewicz/Wolf/Amstutz/Fankhauser) (2016), 3. überarbeitete Auflage, Orell Füssli Verlag AG.

**Şeker**, Hakan (2020) 'Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü', Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 149, Y: 33, s. 209-223.

**Şener**, Oruç Hami (2019) Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 4. Baskı, Ankara, Seçkin (Ortaklıklar).

**Şener**, Oruç Hami (2020) Yeni TTK Döneminde Anonim ve Limited Ortaklıklara İlişkin Verilen Yargıtay Emsal Kararlarının Değerlendirilmesi, 2. Baskı, Ankara, Seçkin.

**Tekinalp**, Ünal (2015) Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

**Teoman**, Ömer (2001) Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f. 2), Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-, Cilt: II, 1982-2001, İstanbul, Beta.

**Turanlı**, Hüsnü (2013) 'Yeni Türk Ticaret Kanunu Işığında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü', Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 1-2, C: XVII, s. 939-960.

**Üçışık**, Güzin/Çelik, Aydın (2013) Anonim Ortaklıklar Hukuku, I. Cilt, Ankara, Adalet Yayınevi.

**Vischer**, Markus/Endrass, Yves (2009) 'Die Einberufung einer Sitzung des Verwaltungsrats', Aktuelle Juristische Praxis, s. 405-414.

**Wernli**, Martin/Rizzi, Marco A., Basler Kommentar Obligationenrecht II Art. 530-964 OR inkl. Schlussbestimmungen (Hrsg. Honssell/Vogt/Watter) (2016), 5. Auflage, Basel, Helbing Lichtenhahn Verlag.

**Wibmer**, Jeannette K., Aktienrecht Kommentar Aktiengesellschaft, Rechnungslegungsrecht, VegüV, GeBüV, VASR, OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch) (Hrsg. Wibmer) (2016), Orell Füssli Verlag AG.

**Yasaman**, Hamdi (2002) 'Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Toplantıya Çağırılması ve Toplantı Yeter Sayısı', Yaklaşım, S: 117, Yıl: 10, s. 22-25.

**Yüce**, Aydın Alber (2018) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, 3. Baskı, Ankara, Seçkin.

**Etik Beyanı:** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik kurallara uyulduğunu yazar beyan etmektedir. Aksi bir durumun tespiti halinde Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi (TFM) hiçbir sorumluluğu kabul etmemektedir. Sorumluluk, çalışmanın yazarına aittir.

**Katkı Oranı Beyanı:** Söz konusu çalışmanın hazırlanması ve yazımı aşamasında yazarın katkı oranı %100'dür.

**Varsa Destek ve Teşekkür Beyanı:** Yoktur.

**Çatışma Beyanı:** Yoktur.

***Ethics Statement:*** *The author declares that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation, TFM does not have any responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.*

***Contributions Statement:*** *Author has contributed 100% into preparing and writing this study.*

***Statement for Support and Appreciation If Any:*** *None.*

***Statement for Conflict of Interest:*** *None.*